

The Project Gutenberg eBook of Kuinka äkäpussi kesytetään, by William Shakespeare

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Kuinka äkäpussi kesytetään

Author: William Shakespeare
Translator: Paavo Emil Cajander

Release date: June 17, 2013 [EBook #42966]

Language: Finnish

Credits: Produced by Tapio Riikonen

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KUINKA ÄKÄPUSSI KESYTETÄÄN ***

KUINKA ÄKÄPUSSI KESYTETÄÄN

Kirj.

William Shakespeare

Paavo Cajanderin suomennos ilmestyi v. 1912.

Näytelmän henkilöt:

Eräs loordi.

RISTO SUKKI, päihtynyt kattilanpaikkuri, emäntä,
paashi, näyttelijöitä, metsämiehiä ja loordin
palvelijoita (johdannossa esiintyvi).

BAPTISTA, rikas padualainen ylimys.

VINCENTIO, vanha pisalainen kauppias.

LUCENTIO, Vincention poika, Biancan rakastaja.

PETRUCHIO, veronalainen ylimys, Katariinan kosija.

GREMIO, | Biancan kosijoita.

HORTENSIO, |

TRANIO, | Lucention palvelijoita.

BIONDELLO, |

GRUMIO, | Petruchion palvelijoita.

CURTIS |

Majisteri.

KATARIINA, äkäpussi, | Baptistin tyttäret.

BIANCA, hänen sisarensa, |

Eräs leskivaimo.

Räätäli, korukauppias, Baptistin ja Petruchion palvelijoita y.m.

Tapahdumapaikkana milloin Padua, milloin Petruchion maahovi.

JOHDANTO.

Ensimmäinen kohtaus.

Nummi. Kapakan edusta.

(Kapakan-emäntä ja Sukki tulevat.)

SUKKI. Kyllä minä teidät kynin, totta totisesti!

EMÄNTÄ. Jalkapuuhun, senkin kulkuri!

SUKKI. Senkin luuska! Sukit eivät ole mitään kulkureita. Silmäilkää aikakirjoja: me tulimme maahan Richard^[1] valloittajan kanssa. Siis, *paucas pallabris*.^[2] antaa maailman pyöriä. Hih! Hei!

EMÄNTÄ. Ettekö tahdo maksaa laseja, jotka särjitte?

SUKKI. En, en penniäkään. Pidä paikkas, Jeronimo!^[3] Mene kylmään sänkyysi lämmittelemään.

(Menee syrjään.)

EMÄNTÄ. Kyllä minä keinon tiedän: menen hakemaan neljännysmiestä.

(Menee.)

SUKKI. Neijännys-, viidennys- tai kuudennusmiestä: kyllä minä hänelle vastaan lain jälkeen. Minä en väisty tuumaakaan, poikaseni; tulkoon vain, ja hyvällä.

(Kaatuu maahan ja nukkuu.)

(Torventoitotusta. Muuan loordi palaa metsältä seurueineen.)

LOORDI.

Mies sinä, hoida hyvin koiriani:
Ajosta pilalla on Hula-parka;
Sa kytke Turkka yhteen Jorman kanssa.
Mies, näitkös kuinka Teppo suoriutui,
Kun aitauksen kolkkaan jäljet hukkuu?
Ma sit' en koiraa vaihtais sataan puntaan.

1 METSÄSTÄJÄ.

Hoo, yhtä hyvä koira Kaaro on:
Ei hellittänyt, vaikka jäljet hukkas,
Vaan kahdesti jo tänään vainun sai.
Se koira parempi on, sen ma takaan.

LOORDI.

Vait, hölmö! Jos ois Kaikku yhtä liukas,
Niin kymmentä se vastais mokomaa.
Nyt hyvin niitä ruoki vain ja hoida:
Taas huomenna ma lähden metsälle.

1 METSÄSTÄJÄ.

Kyll', arvon herra.

LOORDI.

Kuka tuossa? Kuollut
Vai päihtynytkö? Katso, onko henki?

2 METSÄSTÄJÄ.

On henki; jos ei lämmittäis hänt' olut,
Niin vuoteess' ei noin kylmäss' uni maistuis.

LOORDI.

Se senkin eläin! Makaa niinkuin sika!
Kamala kuolo, kuink' on kuvas inha!
Ois mieli tehdä juomarille metkut.
Mitä, jos pantais hänet hienoon sänkyyn,
Uus puku ylle, joka sormeen sormus,
Makeimmat herkkupalat vuoteen ääreen
Ja sirot paashit viereen, kun hän herää:
Tuost' itsens' unhottaisko kerjäläinen?

1 METSÄSTÄJÄ.

Unohtais varmaan, siit' ei epäilystä.

2 METSÄSTÄJÄ.

Ja kummaltapa tuntuis herätessä.

LOORDI.

Kuin maire uni taikka harhahurmos.
Siis taiten juoneen käykää, varoin hänet
Paraaseen huoneeseeni kantakaa,
Kuvia haureliaita seiniin pankaa,
Pää herjan hajuvesin voidelkaa
Ja sulostakaa ilma suitsutteilla;
Tilatkaa soittajia soittamaan
Säveltä taivaallista heräävälle;

Ja jos hän puhuu, olkaa heti valmiit
Ja alhaisin ja nöyrin kumarruksin
Kysykää: "mitä, armo, käskette?"
Yks hopeaisen, kukitetun maljan
Taritkoon hänelle, täynnä ruusuvettä,
Ja toinen tuokoon kannun, kolmas pyyhkeen:
"Täss', armo, käsillenne vilvoketta!"
Komeita pukimia tuokoon toinen,
Kysyen, minkä suvaitsee; taas toinen
Puhukoon koirista ja hevosista,
Ja kuinka rouvaa tauti surettaa.
Hänt' uskotelkaa, ett' on ollut hullu;
Jos sanoo, että on^[4] — niin sanokaa.
Ett' uneksii, ja ett' on ylhä loordi.
Se tehkää, miehet, ja se taiten tehkää;
Siit' ajanviete tulee verraton,
Jos liioittelematta juoneen käytte.

I METSÄSTÄJÄ.

Osamme näyttelemme niin, sen lupaan,
Ett' innostamme päättäen hän uskoo
Se olevansa, miksi sanotaan.

LOORDI.

Varoen nostakaa ja sänkyyn viekää;
Ja kukin tehtävänsä, kun hän herää.

(Sukki kannetaan pois. Torventoituksia.)

Käy, poika, tiedustamaan, kenen torvi.

(Palvelija menee.)

Lie joku ylhä loordi, joka täällä
Levähtää aikoo matkallaan.

(Palvelija palaa.)

Ken on se?

PALVELIJA.

Jos suvaitsette, näyttelijäkunta,
Mi tarjoo palvelustaan.

LOORDI.

Käske tänne.

(Näyttelijöitä tulee.)

Olette tervetulleet.

1 NÄYTTTELIJÄ.

Nöyrin kiitos!

LOORDI.

Teill' aikomusko olla meillä yötä?

1 NÄYTTTELIJÄ.

Jos armo tahtoo meidän palvelusta
Hyväkseen käyttää.

LOORDI.

Vallan mielelläni. —

Tuon miehen muistan kerran näytelleen
Arentimiehen vanhimpata poikaa:
Niin, sievästi sa neittä siinä kosit.
En muista nimeäs, mut luontevasti
Sen osan suoritit; se sulle sopi.

1 NÄYTTTELIJÄ.

Sotoa varmaan tarkoitatte, armo.
Loordi. Niin oikein: esitykses oli oivaa.
Tulette juuri otolliseen aikaan:
Ma pientä kujett' olen aatellut,

Miss' auttaa mua voitte taidollanne.
Tääll' eräs loordi tahtois teidät nähdä,
Mut kovin pelkään että hämmennytte,
Kun näette hänen hassut elkeensä —
Hän koskaan näytelmää ei ole nähnyt —
Ja remahdatte ääneen nauramaan,
Ja hänet suututatte; sillä tietkääs,
Jos nauratte, hän joutuu ihan vimmaan.

1 NÄYTTÉLIJÄ.

Ei vaaraa; mielemme me malttaa voimme,
Vaikk' ois hän mitä naurettavin hölmö.

LOORDI.

Mies, saata heidät ruokakamariin
Ja laita heille kelpo tuliaisat,
Taloni tavaroita älä säästä. —

(Palvelija ja näyttelijät menevät.)

(Toiselle palvelijalle.)

Tuo tänne passarini Pertteli,
Ja pue hänet naiseks päästä jalkaan;
Vie sitten hänet juopon huoneeseen,
Kumarra häntä, armon rouvaks kutsu,
Ja sano, suosini jos tahtoo voittoa,
Ett' olkoon käytöksessään säädykäs,
Niinkuin on nähnyt ylhäisien rouvain
Aviomiehiänsä kohtelevan:
Niin olkoon hänkin nöyrä juomarille;
Syvästi niiaten ja lempein äänin
Sanokoon: "Mitä, armo, käskette,
Jott' alamainen puolisonne saisi
Osoittaa lempeään ja palvelustaan?"
Ja sitten halaillen ja suukostellen
Ja juopon rintaan päättään kallistain
Ilosta kyyneliä vuodattakoon,
Kun terve taas on ylhä puoliso,
Mi neljätoist' on vuotta kuvitellut
Vain olevansa kurja kerjäläinen.
Ja jos ei pojall' ole naisen lahjaa
Komentaa esiin kyynelvirtoja,
Niin hyväks avuksi on sipuli:
Se, kätkettynä salaa nenäliinaan,
Saa pakostakin silmät vettymään.
Tee kaikki tää niin nopeaan kuin voit,
Ma heti sulle lisää ohjeit' annan.

(Palvelija menee.)

Se poika vallasnaisen suloutta
Ja tapaa, käytöst', ääntä hyvin matkii.
On hauska kuulla, juoppoa kun kutsuu
Hän miehekseen, ja nähdä, kuinka toiset
Pidättää vaivoin voivat nauruaan,
Kun tuota halpaa moukkaa palvelevat.
Opastan heitä: läsnäolollani
Voin liikaa hilpeyttä ehkäistä,
Jok' ehkä muuten ylettömäks yltyis.

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Loordin makuuhuone.

(Sukki kalliissa yönutussa, palvelijain ympäröimänä; toiset
tuovat vaatteita, toiset pesuvadit, kannun y.m. astioita;
loordi palvelijaksi puettuna.)

SUKKI. Jumalan tähden, potullinen sahtia!

1 PALVELIJA. Halaatte, armo, ehkä sektiä?

2 PALVELIJA. Tai mielinette, loordi, hillahuuppaa?

3 PALVELIJA. Minlaiset vaatteet armo ylleen tahtoo?

SUKKI. Minä olen Risto Sukki, en mikään armo enkä loordi. Sektiä en ole ikänäni maistanut, ja jos tahdotte antaa minulle jotakin huuppaa, niin antakaa sitte perunahuuppaa. Älkää kysykö, mitä vaatteita ylleni tahdon: minulla ei ole enemmän nuttuja kuin selkiä, ei enemmän sukkiä kuin sääriä, ei enemmän kenkiä kuin jalkoja; toisinaan sentään enemmän jalkoja kuin kenkiä, tai semmoisia kenkiä, joista varvas pilkistää päällisen alta.

LOORDI. Pois taivas karkoittakoon moiset houreet! Oi, että mahtimies, noin ylhää kantaa, Noin varakas ja suuriarvoinen, Noin joutuu pahan hengen riivaamaksi!

SUKKI. Mitä? Aiotteko saattaa minut hulluksi? Enkö minä ole Risto Sukki, vanhan Sukin poika Burtonin nummelta, syntymältä kulkukauppias, kasvatukselta karstantekijä, muunnokselta karhunkuljettaja, ja nykyiseltä ammatiltani kattilanpaikkuri? Kysykää Maija Pölsältä, tuolta Wincotin lihavalta kapakan-emännältä, eikö hän tunne minua! Jos sanoo, että en ole häneltä velaksi ottanut puhdasta olutta neljäntoista äyrin arvosta, niin arvostelkaa minua valheellisimmaksi konnaksi koko kristikunnassa. Mitä! Enhän vain liene noiduttu! Tässä on —

1 PALVELIJA. Oo, tuotahan se suree rouvanne!

2 PALVELIJA. Oo, tuotahan se väkennekin kaihoo!

LOORDI.

Siks sukunnekin taloanne vieroo:
Tuo kumma hulluus pois sen karkoittaa.
Oo, jalo loordi, sukuperääs muista,
Maanpaost' älys ylhä palauta, ja
Maanpakoon pois nuo alhat houreet aja!
Kas, väkesi on palvelemaan valmiit,
Vain viittaustasi he vartovat.
Halaatko soitantaa? Apollo soittaa,
Häkeissään sadat satakielet laulaa.
Halaatko unta? Hienon teemme sijan
Ja pehmeämmän kuin se hempivuode,
Jok' oli laitettu Semiramiille.
Kävellä tahdot? Tiesi kukitamme.
Vai ratsastaako? Ratsusi on valmiit,
Satulat, suitset helmeä ja kultaa.
Tai haukka-ajoon aiot? Haukkas liittää
Ylemmä leivosta. Tai metsästellä?
Sun koirais haukunnasta taivas raikuu
Ja kumahdellen vastaa ontto maa.

1 PALVELIJA.

Jos ajojahtiin aiot, niin on hurttas
Kuin hirvi liukkaat, kiivaammat kuin kauris.

2 PALVELIJA.

Pidätkö kuvista, niin koht' on täällä
Adonis puron varrell' uinuvana,
Ja Venus piilevänä kaislikossa,
Jok' aaltoo hänen henkäyksistään
Juur' niin kuin tuulessakin kaisla huojuu.

LOORDI.

Saat nähdä Ion impenä ja nähdä
Kuink' yllätettiin hän ja vieteltiin:
Kuvass' on teko ilmi elävänä.

3 PALVELIJA.

Tai Daphnen, joka orjantappuroissa
Repelee jalkans', että veri vuotaa.
Ja jonka nähdessään Apollo itkee;
Niin taidokast' on kyyneleet ja veri.

LOORDI.

Sin' olet loordi, muuta et kuin loordi,
Ja vaimos kauniimp' on kuin mikään nainen
Täll' inhall' iällä.

1 PALVELIJA.

Jo ennen kuin
Ne kyyneleet, joit' itki hän sun tähtes,
Kuin kade tulva kauniit kasvot kastoi,
Hän oli luomakunnan viehkein luoma,
Eik' ole nytkään muita huonompi.

SUKKI.

Minäkö loordi? Moisen vaimon mieskö?
Tää untako? Vai entisetkö unta?
En uness' ole: kuulen, näen ja puhun,
Ma tuoksun tunnen, hienoon patjaan kosken.
Niin loordi olen, totta totisesti,
En mikään paikkuri, en Risto Sukki. —
No, vaimomme nyt tuokaa nähdäksemme;
Ja vielä kerran tuoppi sahtia!

2 PALVELIJA.

Suvaitkaa, armo, pestä kätenne!

(Palvelijat tuovat pesuastian, kannun ja pyyhkeen.)

Mik' ilo nähdä teidät entisellään!
Jo taaskin tunnette, ken olette.
Te viisitoista vuotta näitte unta
Tai valveill' ollessanne nukuitte.

SUKKI.

Viisitoista vuotta! Olipa se unta!
Mut enkö koko aikaan puhunut?

I PALVELIJA.

Kyll', armo, mutta pelkkää hullutusta.
Vaikk' ylhäishuoneessanne makasitte,
Sanoitte ulos teidän ajetun
Ja soimasitte talon emäntää
Ja uhkasitte hänet lakiin haastaa,
Kun hän ei käytä kruunattua mittaa;
Ja väliin Pölsän Liisaa huusitte.

SUKKI.

Niin, krouvi-emäntäni tyttöstä.

3 PALVELIJA.

On olematon talo sekä tyttö
Ja ihmisetkin, joita mainitsitte:
Tapani Sukki, vanha Naukun Jussi,
Ja Heikki Kumina ja Pekka Turve
Ja sata muuta saman-nimellistä,
Olematonta, joit' ei kukaan tunne.

SUKKI.

Jumalan kiitos, että parannuin!

KAIKKI.

Aamen!

SUKKI.

Suur'kiitos! Tuost' et tule vahinkoon.

(Paashi, naiseksi puettuna, tulee seuralaisineen.)

PAASHI.

Kuink' armollisen herrani on laita?

SUKKI.

He, hyvin vain; ei täällä ruokaa puutu.
Miss' eukkoni?

PAASHI.

Täss', armon herra; mitä käskette?

SUKKI.

Sa eukkoni? Ja et mua mieheks sano?
Ma noiden olen herra, sinun ukkos.

PAASHI.

Mies sekä herra, herra sekä mies,
Ma kuuliainen olen puolisonne.

SUKKI.

Se tietty. — Miksi sanon häntä?

LOORDI.

Rouvaks.

SUKKI.

Kuin? Kaisa-rouvaksi, vai Jaana-rouvaks?

LOORDI.

Vain rouvaksi, se loordien on tapa.

SUKKI.

No, eukko rouva, sanovat mun maanneen
Ja nähneen unta viisitoista vuotta.

PAASHI.

Ne kolmekymment' oli vuotta mulle,
Kun täytyi olla erin vuoteestanne.

SUKKI.

On siinä aikaa! Miehet, menkää matkaan! —
Nyt, rouva, vaatteet pois, ja vuoteeseen!

PAASHI.

Suur-armollinen herra, pyydän että
Viel' yhden yön tai pari maltatte,
Siks ainakin kuin laskenut on päivä.
Mua lääkärit on suoraan velvoittaneet,
Pelosta että vanha tauti palaa,
Pysymään erin teidän vuoteestanne.
Ma toivon, että tepsii tämä syy.

SUKKI.

Kylläpä se niin tepsii, että töin tuskin voin niin kauan odottaa.
Mutta harmillista olisi jälleen vaipua noihin unennäköihinkin;
tahdon siis odottaa, huolimatta siitä, mitä liha ja veri sanoo.

(Palvelija tulee.)

PALVELIJA.

Armonne näyttelijät, kuullen teidän
Taas parantuneen, hauskan komedian
Täss' esittävät; lääkärit niin tahtoo;
Verenne soannut on liika synkkyys,
Ja raskas mieli hulluuden on siemen.
Siis hyvää tekee kuulla näytelmää
Ja mielens' antaa ilon valtaan, joka
Pidentää elämää ja harmit häätää.

SUKKI.

Hitto olkoon, se on tapahtuva! Eikö se komelia ole jotakin
jouluhypitystä tai nuoratanssia?

PAASHI.

Ei, paljon hupaisempi kappale.

SUKKI.

Mitä, oikeinko kotitarve-kappale?

PAASHI.

Ei, tuommoinen vain historia.

SUKKI.

Hyvä, sitä tahdomme kuulla. Tule, eukko rouva, istu tähän viereeni!
Antaa maailman pyöriä; me emme tässä enää tule sen nuoremmiksi.

(Istuutuvat.)

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Katu Paduassa.

(Lucentio ja Tranio tulevat.)

LUCENTIO.

Sa tiedät, että harras halu nähdä
Tää kaunis Padua, tää taiteen kehto,
Mun loistavahan Lombardiaan toi,
Italian ihanaiseen yrttitarhaan,
Ja että isän lempisuosiosta
Sain hänen lupansa ja seuraks sinut,
Sa uskollinen, taattu palvelija.
Nyt tänne jääkäämme ja opin tietä
Ja taiteen uraa onnell' alkakaamme.
Tuo kunnan porvareistaan kuulu Pisa
On synnyinpaikkani; siell' isä asui,
Vincenzio, Bentevoglin sukua,
Mies kauppiana kuulu kautta maiden.
Florensin kasvatin, Vincention pojan,
Tulisi, isän toiveet täyttääkseen,
Somentaa hyveill' isän rikkautta.
Siks, Tranio, aion hyvett' opiskella
Ja sitä tietoviisauden haaraa,
Jok' opettaa, ett' on vain hyveess' onni.
Sanohan mieles; Pisan, näet, jätin
Ja tulin tänne niinkuin mies, mi jättää
Matalan lammikon ja virtaan syöksyy,
Näin tyyten sammuttaakseen janoaan.

TRANIO.

Mi perdonate, rakas, nuori herra,
Ma kaikess' ajattelen niinkuin te,
Iloiten, ett' on yhä teillä halu
Suloisen opin suloisuutta maistaa.
Mut, hyvä herra, hyvett' ihaillessa
Ja hyveen tietelyä, älkäämme
Tok' olko niinkuin stoalaiset pölkyt
Tai piintyneet niin Aristoteleeseen,
Ett' ihan pannaan jää Ovidius.
Logiikkaa tuttavissa jauhakaa
Ja retoriikkaa arkipuheessanne;
Runo ja soitto virkistykseks olkoon;
Matematiikkaan, metafysiikkaan
Vain ryhtykää, kun vatsa sitä vaatii.
Ei mikään luonnista, jos halu puuttuu;
Mik' enin haluttaa, sit' oppikaa.

LUCENTIO.

Suur' kiitos, Tranio, neuvosi on hyvä.
Jos Biondello vain jo oisi täällä,
Niin työhön käydä heti voisimme
Ja ottaa huoneuston, johon sopis
Kaikk' ystävät, joit' aion täällä saada.
Mut varro hiukan: mikä seura tuo?

TRANIO.

Vain juhlasaatto, meitä tervehtivä.^[5]

(Baptista, Katariina, Bianca, Gremio ja Hortensio tulevat.
Lucentio ja Tranio vetäytyvät syrjään.)

BAPTISTA.

Mua, hyvät herrat, älkää kiusatko.
On, tiedättehän, luja mulla päätös:
En tytärtäni nuorint' ennen naita
Kuin olen miehen saanut vanhemmalle.
Jos kumpi teistä lempii Katariinaa, —
Ma teidät tunnen, hyvää teille suon —
Kosikoon mielin määrin; luvan annan.

GREMIO (syrjään).

Kosia häntä pitäis: hän on äksy. —
Tuoss' on, Hortensio! Naida tahdotko?

KATARIINA.

Oi isä hyvä, mua aiotko

Näin kaupitella noille kumppaneille?

HORTENSIO.

Kuin? Kumppaneille? Kumppanist' ei teille,
Jos ette luontoanne lauhduta.

KATARIINA.

Ei, hyvä herra, teille siit' ei vaaraa:
Viel' ette puolitiessä sydämmeensä;
Ja vaikka oisittekin, kyllä varmaan
Hän kolmijalkusella pääanne sukis
Ja maalais naamanne ja narriks pukis.

HORTENSIO.

Piruista moisist' auta meitä, Herra!

GREMIO.

Minua myöskin, hyvä Jumala!

TRANIO.

Hst, herra! Tästä tulee hauska hupi;
Tuo tyttö hassu on tai aika jupi.

LUCENTIO.

Mut toisen vait'olossa neitseellistä
On suloa ja nöyryytt' ihmeellistä.
Vait, hiljaa, Tranio!

TRANIO.

Hyv' on; hst! Töllistelkää kylliksenne!

BAPTISTA.

Hyvät herrat, heti vahvistaakseni
Nuo sanani, — Bianca, mene sisään!
Äl' ole pahoillas, Bianca hyvä,
Sua silti vähemmin en rakasta.

KATARIINA.

Se pikku lelli! Kylläp' ois hän valmis
Nyt tillittämään, jos vain tietäis, miksi.

BIANCA.

Hyvä mieles olkoon mielipahastani. —
Mukaannun nöyräst', isä, tahtoonne:
Mun seuranani sitra on ja kirjat,
Ma lohdukseni soittelen ja luen.

LUCENTIO.

Haa, kuules, Tranio! Oi, Minerva puhuu!

HORTENSIO.

Signior Baptista, olettehan tyly!
Surettaa että meidän lemmestämme
Saa kärsiä Bianca.

GREMIO.

Kuin, Baptista?

Tuon lemmon tähden hänet salpaatteko?
Tuon pahan kielen hänkö maksaa saa?

BAPTISTA.

Tytykkää, herrat; päätökseni pysyy.
Bianca, mene sisään!

(Bianca menee.)

Kun tiedän, että paras ilo hälle
Runous, soitto on ja soittimet,
Niin nuoruutt' opastamaan hankin hälle
Ma kotiin opettajan. — Te, Hortensio,
Te, Gremio, sopivan jos tiedätte,
Niin mulle lähettäkää; taitomiestä
Ma hyvin kohtelen; en mitään säästä,
Mik' oman lapsen kasvatusta koskee.
Hyvästi vain! Jää tänne, Katariina!

Biancan kanss' on mulla puhumista.

(Menee.)

KATARIINA.

Haa! Minäkö en myös sais mennä? Mitä?
Minäkö käskettävä? Niinkuin itse
En tietäis, mitä tehdä, mitä jättää!
Haa!

(Menee.)

GREMIO. Niin, mene sinä pirun ämmän häntään! Sinulla on myötääntimet niin hyvät, että täällä ei kukaan sinua pidätä. — Noiden rakkaus ei ole niin suuri, Hortensio, ett'emme hyvin voisi malttaa, puhallella kynsiämme ja rauhassa odottaa; meidän kakkumme ei ole vielä molemmin puolin paistunut. Hyvästi! — Mutta rakkaudesta suloiseen Biancaani koetan kuitenkin saada, jos suinkin voin, sopivan miehen, joka opastaisi häntä hänen mieliharrastuksissaan, ja tätä hänen isälleen suositella.

HORTENSIO. Niin minäkin, signior Gremio. Mutta sananen vielä, jos suvaitsette. Vaikka riitamme luonto ei tähän asti ole sallinut mitään välipuheita, niin tietäkää nyt, että, vakaasti miettien, olisi meille kummallekin tähdellistä — jotta jälleen pääsisimme kauniin haltijattaremme puheille ja voisimme onnellisesti kilvoitella Biancan rakkaudesta — eritoten ajaa ja panna toimeen yksi asia.

GREMIO. Ja mikä se, jos saan kysyä?

HORTENSIO. He, että hankimme miehen hänen sisarelleen.

GREMIO. Miehenkö? Paholaisen!

HORTENSIO. Minä sanon: miehen.

GREMIO. Ja minä sanon: paholaisen. Luuletko todellakin, Hortensio, että, vaikka hänen isänsä onkin upporikas, kukaan olisi niin hullu, että naisi itselleen helvetin?

HORTENSIO. Joutavia, Gremio! Vaikka ei meidän kärsivällisyytemme, ei sinun eikä minun, riitä kestävään hänen suuriäänistä riehkinäänsä, niin on niitä sentään, hyvä ystävä, hiljaisia miehiä maailmassa — kun vain olisivat löydettävissä — jotka ottaisivat hänen kaikkine vikoineen ja rahat kaupan päälliseksi.

GREMIO. Enpä tiedä; mutta minä yhtä mielelläni ottaisin hänen myötäjaisensä sillä ehdolla, että tulisin joka aamu kaakinpuussa piiskattavaksi.

HORTENSIO. Totta, mitä sanoit: ei ole mädissä omenissa valitsemisen varaa. No niin, kun nyt tämä laillinen este on tehnyt meistä ystävät, niin pitäkäämme edelleenkin ystävinä yhtä, kunnes, auttamalla Baptistan vanhempaa tytärtä naimisiin, olemme tehneet nuoremman naimiseen esteettömäksi; ja sitte taas reippaasti kilpailuun! — Ihana Bianca! — Onni miehen edellä käy; nopein juoksija voiton vie. Mitä arvelet, signior Gremio?

GREMIO. Siihen suostun; ja mielelläni antaisin vaikka parhaan ratsun Paduassa naimahevoseksi sille, joka oikein rajusti häntä kosisi ja hänet saisi ja hänet naisi ja talon hänestä pelastaisi. Lähtekäämme!

(Gremio ja Hortensio menevät.)

TRANIO (astuen esiin).

Ihanko totta? Onko mahdollista?

Noin ruttoon voiko lempi tarttua?

LUCENTIO.

Oi, Tranio, ennenkuin sit' itse ko'in,
En sit' ois mahdolliseksi uskonut.
Mut näes, kun jouten seisoksin ja katsoin,
Niin lemmen teho valtas joutilaan;
Ja nyt, sen suoraan sulle tunnustan, —
Jok' olet minun kallis uskottuni,
Kuin Anna Dido-kuningattaren —
Ma palan, Tranio, riudun; kuolen, Tranio,
Jos tuota somaa tyttöä en saa.
Mua neuvo, Tranio! Tiedän, että voit;
Mua auta, Tranio! Tiedän, että tahdot.

TRANIO.

Nyt, herra, teit' ei aika nuhdella:
Toruilla sydämmest' ei lempi lähde.
Jos lempi voitti, ei voi siihen mitään:
Redime te captum, qvam queas minimo.

LUCENTIO.

Suur' kiitos, poika; jatka; tuo se lientää;

On tuumas terveellistä; jatka, jatka!

TRANIO.

Niin tyttöst' aavehtien katselitte,
Ett' ehkä tärkein huomaamatta jäi.

LUCENTIO.

Oo, poskillaan näin sulon samanlaisen
Kuin ol' Agenorinkin tyttärellä,
Suur' Zeus kun hänen kättään ihaili
Ja Kreetan rantaa polvin suuteli.

TRANIO.

Tuon vainko näitte? Ette, kuinka sisar
Toraksi löi ja moisen nosti myrskyn,
Ett' ihmiskorva tuskin melun sieti?

LUCENTIO.

Korallihuultensa näin liikkuvan
Ja hänen hengestänsä ilma tuoksui:
Ihanaa, pyhää kaikki, minkä näin.

TRANIO.

Nyt aika herättää hänt' unestaan. —
Herätkää, hoi! Jos neittä rakastatte,
Niin älyin taidoin hänet voittakaa.
Niin hurja on ja häijy vanhin sisko,
Ett' isä, kunnes hänest' irti pääsee,
Ei päästä nuorempaakaan naimisiin;
Ja siksi hänet tarkoin sisään salpaa,
Jott' ei hänt' ahdistaisi kosijat.

LUCENTIO.

Oi, Tranio, kuinka julma on se isä!
Mut huomasiitko, kuinka oli karkäs
Hänelle saamaan hyvää opettajaa?

TRANIO.

Sen huomasiin; ja valmis mull' on juoni.

LUCENTIO.

Minulla myöskin.

TRANIO.

Vannon, että sama
On kuje kummallakin.

LUCENTIO.

Mikä sulla?

TRANIO.

Ett' astutte nyt kouluttajan virkaan
Ja tytön opetukseen ryhdytte:
Se juonenne.

LUCENTIO.

Niin onkin; eikö kelpaa?

TRANIO.

Se mahdotonta on. Ken Paduassa
Vincention poikaa silloin edustaa,
Hovia pitää, opit käy ja pidot,
Maanmiehiänsä tervehtii ja kestäa?

LUCENTIO.

Basta! Ei hätää: juoneni on valmis.
Ei meitä vielä missään ole nähty,
Ja palvelijaa herrasta ei kukaan
Voi kasvoist' erottaa. Siis sinä, Tranio,
Minua edustat ja olet herra,
Hovia pidät, komennat ja käsket;
Min' olen joku toinen: halpa mies
Pisasta, — Napolista, — Florensista.
Siis päätetty! Nyt joutuin vaattees riisu,
Mun sulkahattuni ja vaippan' ota;

Sua Biondello palvelee, kun saapuu;
Mut ensin noidun hältä kielen lukkoon.

(Vaihtavat vaatteita.)

TRANIO.

Se onkin tarpeellista. Olkoon niin:
Kun tää on, herra, tahtonne, ja minä
Teit' olen velvollinen kuulemaan —
Niin lähteissämme käski isänne:
"Avulias ole pojalleni", sanoi,
Vaikk' arvatenkin toisin tarkoitti —
Niin olen mielelläin Lucentio,
Siks että rakastan Lucentiota.

LUCENTIO.

Siks että rakastaa Lucentio.
Käyn orjaks tytön vuoks, jok' äkkipikaa
Kahlehti haavoitetun silmäni.

(Biondello tulee.)

Tuoss' on se lurjus. — Missä olet ollut?

BIONDELLO.

Miss' ollutko? Miss' itse olette?
Teilt' onko Tranio varastanut vaatteet?
Vai hältä te? Vai kumpikinko? Mitä?

LUCENTIO.

Läheemmä! Nyt ei aika suottailla;
Siis mukaudu ajan vaatimukseen.
Pelastaaksensa henkeni on Tranio
Minulta asun lainannut ja puvun,
Ja minä hältä, pakoon päästäkseni.
Kun tänne saavuin, näet, niin riitannuin
Ja tapoin miehen: pelkään tulla ilmi.
Sävyllä häntä palvele, se muista,
Kun minä henkeäni pakoon lähden.
Mua ymmärrätkö?

BIONDELLO.

En tään taivaallista.

LUCENTIO.

Ja Traniost' et saa sanaa hiiskua:
On Tranio muuttunut Lucentioksi.

BIONDELLO.

No, onneks olkoon! Toivois sitä muutkin!

TRANIO.

Ja minä toivon lisäksi, että sekin onni koittais,
Lucentio että nuorimman Baptistin tytön voittais.
Mut, poika, — min' en itseni, vaan herras tähden sois,
Ett' ihmisissä käytöksesi aina höyli ois.
Kun ollaan kahdenkesken, min' olen Tranio,
Mut muuten kaikkialla sun "herrasi Lucentio".

LUCENTIO.

No, tule, Tranio.
Yks toimi sull' on tehtävänä vielä:
Sa liity muihin kosijoihin; älä kysy, miksi;
Se riittää, että syyni tiedät ylen painaviksi.

(Menevät.)

1 PALVELIJA.

Torkutte, herra, kappalt' ette tarkkaa.

SUKKI.

Tarkkaan, kautta pyhän Annan: hyvä kappale, tosiaankin! Tuleeko
vielä lisää?

PAASHI.

Tää vast' on alku, herrani.

SUKKI.

Se on oikein oivallinen työkappale, eukko rouva; kunhan vain loppuisi!

Toinen kohtaus.

Sama paikka. Hortension talon edusta.

(Petruccio ja Grumio tulevat.)

PETRUCHIO.

Verona, jätin hetkeks sun, ja tulin
Tääll' ystävissä käymään Paduassa,
Etenkin hyvän, taatun ystäväni
Hortension luona; tässä kai hän asuu.
Koputa, Grumio, konna, koputa!

GRUMIO. Koputa! Ketä mä koputan? Onko kukaan herjastellut herraa?

PETRUCHIO. Koputa häntä oikein jytävästi.

GRUMIO. Koputa häntä? Mikä, herra, minä olen, että minä häntä, herra, koputtaisin?

PETRUCHIO.

Koputa, konna, tuossahan näet oven,
Ja lujast' iske, tai saat kalloos loven.

GRUMIO.

Hän haastaa riitaa. — Hyvä, etten minä ensin lyönyt;
Kyll' olis silloin periltäkin hitto minut syönyt.

PETRUCHIO.

No, eikö siitä tule mitään?
Koputa, sanon, nopeaan ja minkä voimas voi,
Tai pian koko sävelikkö korvissasi soi.

(Lyö häntä korvalle.)

GRUMIO.

Avuksi, hyvät ihmiset, mun herrani on hullu!

PETRUCHIO.

Koputa, kun ma käsken, senkin lurjus!

(Hortensio tulee.)

HORTENSIO. Mitä nyt? Mitä tämä? — Vanha ystäväni Grumio, ja hyvä ystäväni Petruccio! Mitä te Veronassa teette?

PETRUCHIO.

Hortensio, tuletteko te riitaa ratkomaan?
Con tutto il cuore ben trovato, sanon vaan.

HORTENSIO. *Alla nostra casa ben venuto, molto onorato, signor, mio Petruccio*. No, nouse, Grumio; riita sovitaan.

GRUMIO. Ei, herra, siinä ei ole pontta eikä perää, mitä hän tuossa latinaksi selittää. — Tämä, jos mikään, on minulle laillinen syy luopua hänen palveluksestaan. — Nähkääs, herra, hän käski minun koputtaa häntä, iskeä oikein jytävästi; luuletteko, herra, että olisi ollut palvelijalle sopivaa näin pidellä herraansa, vallankin kun, mikäli minä voin nähdä, hän oli vähän toisella kymmenellä. Mut jos vain minä heti oisin lyönyt; Niin eip' ois hitto Grumiota syönyt.

PETRUCHIO.

Typerä nulikka! — Horatio, katsos,
Oveesi käskin koputtaa sen konnan,
Mut siihen hänt' en saanut milläkään.

GRUMIO.

Vai oveen koputtaa! Oi, hyvä taivas!
Sanoihan suoraan: koputappa häntä,
Lujasti iske, iske jytävästi!
Ja oven koputuksesta nyt puhuu!

PETRUCHIO.

Vait, lurjus, taikka matkaan, tiedä se!

HORTENSIO.

Petruccio, malta! Minä Grumion takaan.
Pois kopu väliltänne, sun ja hänen,

Tuon vanhan, hauskan, taatun Grumion!
Nyt sano, ystävä, mik' onnen tuuli
Sun lietsoi Veronasta Paduaan?

PETRUCHIO.

Se tuuli, joka nuoret onnehakuun
Pois maailmalle ajaa kodista,
Miss' on niin vähän tarjon kokemusta.
Hortensio, näin on lyhyesti laita:
Antonio, mun isäni, on kuollut;
Ja tässä itse harhailen ja etsin,
Mist' eukon saisin sekä onnen naisin;
Kotona konnut, kultaa kukkarossa,
Ma matkustan ja mailmaa katselen.

HORTENSIO.

Petruchio, toimitanko empimättä
Sinulle riitaisan ja häijyn vaimon?
Et neuvostani suurin kiittäisi,
Mut lupaan, että rikkaan sulle hankin,
Hyvinkin rikkaan: — liaks sua sentään
Rakastan, jotta moista toivoisin.

PETRUCHIO.

Näin vanhain ystävien kesken tarvis
Ei monta sanaa. Tytön jos sa tunnet
Niin rikkaan, että vaimokseni kelpaa, —
Häätanssissani tulee kullan soida —
Vaikk' ois niin jolsa kuin Florentiuksen
Oli avio,^[6] niin vanha kuin Sibylla
Ja häijy niinkuin Sokrateen Xanthippa,
Tai vaikka pahempikin, niin ei vois hän
Mua kammottaa, ei edes sammuttaa
Minussa lemmen kiihkaa — vaikk' ois ärjy
Kuin Adrian on meren kuohupäät.
Rikasta tulin naimaan Paduasta;
Jos rikkaan saan, saan onnen Paduassa.

GRUMIO. Niin, nähkääs, herra, hän sanoo ainakin suoraan mitä ajattelee. Niin että antakaa hänelle vain kylläksi rahaa ja naitakaa hänet vauvalle, tai pelinukelle, tai vanhalle homsulle, jolla ei ole enää hammastakaan suussa, vaikka tauteja on yhtä monta kuin kahdellakuudetta hevosella: kaikki kelpaa, kun vaan tulee rahaa.

HORTENSIO.

Petruchio, kun näin pitkälle on tultu,
Niin jatkan mitä piloill' alotin.
Petruchio, sulle toimittaa voin vaimon.
Jok' ylen rikas on ja nuori, kaunis,
Ja vallasnaisen tapaan kasvatettu;
Yks vika vain, ja siin' on vikaa kyllin:
Hän sietämättömän on kiukkuinen
Ja ynseä ja häijy siihen määrään,
Ett' itse, vaikka köyhemp' olisin,
En kultavuoristaan ma häntä naisi.

PETRUCHIO.

Hortensio, sin et tunne kullan voimaa.
Isänsä nimi sano vain, se riittää:
Ma tytön suostutan, vaikk' ääneen pauhais
Kuin syksyn pilviss' ukko jyrisee.

HORTENSIO.

Isänsä on Baptista Minola,
Ylimys ystävällinen ja höyli;
Ja tyttö Katariina Minola,
Pahasta suustaan kuulu Paduassa.

PETRUCHIO.

En häntä tunne, mutta isän tunnen,
Ja hänkin hyvin tunsi isäni.
Unt' en saa, ennenkuin sen tytön näen.
Siis anna anteeksi, jos jätän sun
Näin heti ensi tapaamisen jälkeen,
Jos ehk' et sinä mulle seuraa tee.

GRUMIO. Kuulkaa, hyvä herra, antakaa hänen mennä niin kauan kuin tuota tuulta kestää. Mutta

sen sanon, että, jos tyttö tuntisi hänet niin hyvin kuin minä, niin tietäisi hän, että torat hyvin vähän siihen mieheen pystyy. Hän voi kenties kymmenkunnan kertaa sanoa häntä lurjukseksi tai sen semmoiseksi, se ei häntä vähääkään liikuta; mutta kun hän kerran rupee, silloin se vasta tosi alkaa. Tietäkääs mitä: jos tyttö vähääkään tekee vastarintaa, niin kyllä se mies hänen kasvonsa kuvittaa, tekeepä ne niin kuvattomiksi, että hänellä ei ole enemmän näkeviä silmiä kuin kissalla. Te ette tunne häntä, herra.

HORTENSIO.

Petruchio, varro, minä tulen mukaan:
Baptistan hallussa on aarteeni,
Hän elämäni kalleutta valvoo,
Tytärtään nuorint', ihanaa Biancaa,
Ja minulta ja muilta kosijoilta
Ja kilpakiehtojilta hänet kätkee,
Pitäen perin mahdottomana —
Sen vian vuoks, jonk' äsken mainitsin —
Ett' ikänään saa Katariina miehen.
Sen vuoks Baptista niin on laittanut,
Ett' ei Biancan luokse kukaan pääse,
Ennenkuin naidaan pois se Kaisa hurja.

GRUMIO.

Se Kaisa hurja!
Se tytön nimeksi on perin kurja.

HORTENSIO.

Tee mulle palvelus, Petruchio hyvä:
Baptistan luokse valepuvussa
Nyt minut saata soittotaiturina,
Jost' opettajan sais Bianca-neiti.
Ma niillä juonin, näet, saan tilaisuutta
Tytölle tunteitani ilmaista
Ja salavihkaa häntä kosia.

(Gremio ja Lucentio tulevat, jälkimmäinen
valepukuisena, kirjat kainalossa.)

GRUMIO. Tuo ei ole mitään koirankuria, tuo muka! Kas vain, kuinka ne nuoret lyövät päänsä yhteen pettääksensä vanhoja! Herra, herra, katsokaa taaksenne! Keitä tuossa tulee? Häh?

HORTENSIO.

Vait, Grumio! Sehän kilpakosijani.
Petruchio, mennään syrjään.

GRUMIO.

Komea poika, oikein naisten hempu!

(Vetäytyvät syrjään.)

GREMIO.

Jo luin luettelon; se on hyvä.
Mut, kuulkaa, kauniiksi ne sidottakaa,
Ja muistakaa: vain lemменkirjoja,
Muut' ette hänellä saa luettaa.
Mun ymmärrätte. — Lisäksi ja yli
Baptistan antimien minä teitä
Hyvitän auliisti — Nuo paperinne
Hyvillä hajuilla ne hajutelkaa:
Hän, joka saa ne, hyvää hajua
On suloisempi. Mitä hälle luette?

LUCENTIO.

Mitä luenkin, niin puolestanne puhun
Kuin suosijan, niin vakaasti, sen lupaan,
Kuin jos te itse läsnä oisitte,
Ja ehkä vielä tehovammin sanoin
Kuin te, jos ette liene oppimies.

GREMIO.

Oi, oppi, mikä aarre oletkin!

GRUMIO.

Oi, hölmö, mikä aasi oletkin!

PETRUCHIO.

Vait, sinä!

HORTENSIO.

Vait, Grumio! — (Astuu esiin.) Herran rauha, signior Gremio!

GREMIO.

Signior Hortensio, terve! Arvaatteko,
Mihinkä menen nyt? — Baptistan luo:
Lupasin taitavata opettajaa
Kysellä kauniille Biancalle,
Ja onneks tapasin tään nuoren miehen,
Jok' opiltaan ja käytökseltään hälle
Sopiva on ja tuntee runoniekat
Ja muutkin kirjat — hyvät, tietysti.

HORTENSIO.

Hyv' on; ja minä ylimyksen näin,
Jok' oivan, hienon soittoniekan lupas
Opettajaksi laittaa neidellemme.
Näin mitään en lyö laimin, palvellessa
Biancaa ihanaa, jot' armastan.

GREMIO.

Ma häntä armastan, sen työllä näytän.

GRUMIO (syrjään).

Sen kukkarollaan näyttää.

HORTENSIO.

Gremio,

Ei lemmestä nyt aikaa rupattaa.
Jos puhut kauniisti, niin sulle uutta
Ma kerron, jok' on hyödyks kummallekin.
Täss' sattumalta herran tapasin,
Jonk' oma etu meidän etuun liittyy:
Kosia lupaa hurjaa Katariinaa
Ja hänet naidakin, jos vain saa rahaa.

GREMIO.

Haa! Sanottu ja tehty! Kaikki hyvin!
Mut tunteeko hän tytön kaikki viat?

PETRUCHIO.

Ett' äreä ja tyly on, sen tiedän;
Jos siinä kaikki, niin ei tuosta haittaa.

GREMIO.

Niin vainko, ystäväni? Mistä ollaan?

PETRUCHIO.

Antonion poika olen Veronasta.
Isäni kuollut on, mut rahat jäivät;
Niill' elän kauan, pidän hyvät päivät.

GREMIO.

Ei päivät hyvät moisen räivän kanssa.
Mut Herran nimeen vain, jos haluttaa!
Ma kaikess' olen teille avuksi.
Siis naida aiotte tuon villikissan?

PETRUCHIO.

Niin totta kuin ma aion elääkin.

GRUMIO (syrjään).

Hän naiko tuon? Jos ei, niin tytön hirtän.

PETRUCHIO.

Siks enkö tänne tullut? Luuletteko,
Mult' että pieni melu korvat särkee?
Olenhan kuullut jalopeuran kiljun
Ja nähnyt myrskyn mylleröimän meren
Kuin villikarjun vaahdoss' ärjyvän,
Ja tuliputken tanterella soivan
Ja taivaan tykkein pilviss' ulvovan,
Ja taiston hälinässä räikän kuullut
Ja ratsun hirnunnan ja torven rämy.

Siis naisen kielest' älkää haastelko,
Jok' isompaa ei anna paukausta,
Kuin jos sa takkaan heität kastanjan.
Möröjä lapsille!

GRUMIO (syrjään).
Hän niit' ei pelkää!

GREMIO.
Hortensio, kuules, onnelliseen aikaan
Tää herra tullut on, sit' aavistan,
Niin omaksi kuin meidän hyödyksemme.

HORTENSIO.
Lupasin että häntä auttaisimme
Ja korvaisimme kosikulungit.

GREMIO.
Sen teemmekin, jos hän vain saa sen neidon.

GRUMIO (syrjään).
Josp' yhtä varmaan minä hyvän keiton!

(Tranio, komeaksi puettuna, ja Biondello tulevat.)

TRANIO.
Jumalan rauha, herrat! Rohkeneisin
Kysyä teiltä, mikä suorin tie
Signior Baptista Minolan on taloon.

GREMIO.
Sen, joll' on kaksi somaa tytärtäkö?
Sen taloonko?

TRANIO.
Sen saman. — Biondello!

GREMIO.
Mut ettehän vain aio niiden luo?

TRANIO.
Hänen tai niiden; mitä teihin tuo?

PETRUCHIO.
Mut äksyn luo ei vain, ma sit' en sois.

TRANIO.
Ei äksyistä! — Biondello, tule pois!

LUCENTIO (syrjään).
Hyv' alku, Tranio!

HORTENSIO.
Sana teille ennen lähtöänne:
Te neitokaista kosioimaan liette tullut tänne?

TRANIO.
Jos oisinkin, ei lie se rikosta?

GREMIO.
Ei, jos vain menette ja ette kikosta.

TRANIO.
Mut katu lienee vapaa, tiedänhän,
Niin minulle kuin teille.

GREMIO.
Mut ei hän.

TRANIO.
Miiks? Saanko tietää?

GREMIO.
Siihen vastaus on:
Siks että on hän signior Gremion.

HORTENSIO.
Siks ett' on hän signior Hortension.

TRANIO.
Seis, herrat! Ylimyksinä te suokaa
Minulle oikeus; tyyneksi mua kuulkaa.
Baptista arvoisa on ylimys,
Eik' isänäkään vallan outo hälle.
Ja vaikka tytär kauniimp' ois kuin onkaan,
Yks monist' olen kosijoistaan minä.
Niit' oli tuhat Ledan tyttärellä,
Bianca saakoon yhden lisää siis,
Ja saakin sen. Lucentio hänet veisi,
Vaikk' itse Paris häntä pyyteleisi.

GREMIO.
Tuo herra puhuu kumoon meidät kaikki!

LUCENTIO.
No, antaa laukata, hän onkin koni.

PETRUCHIO.
Hortensio, mitä nämä pitkät puheet?

HORTENSIO.
Suvaitkaa minun vielä kysyä:
Baptistan tytärt' oletteko nähnyt?

TRANIO.
En, mutta kuulin ett' on hällä kaksi:
Pahasta kielestään on toinen kuulu
Ja toinen kainost' ihanuudestaan.

PETRUCHIO.
Mun on se vanhin, siit' en hellitä.

GREMIO.
Se työ te Herkuleelle jättäkää,
Se raskaamp' on kuin kaikki kaksitoista.

PETRUCHIO.
Se, hitto vieköön, selittää siis täytyy:
Sen toisen tyttärensä, johon teillä
On mieli, isä kätkee kosijoilta
Eik' ennen päästä häntä naimisiin,
Kuin vanhempi on tytär saanut miehen;
On silloin vapaa nuorempi, ei ennen.

TRANIO.
Jos niin on, että te se mies, jolt' avun
Me saamme kaikki, muun muassa minä,
Niin jää siis murtakaa ja toimiin käykää,
Pois viekää vanhin, tehkää vapaaks nuorin;
Ja kuka tämän saaneekin, ei lie
Niin hävytön hän, ettei kiittäis teitä.

HORTENSIO.
Puhutte hyvin, sangen älykkäästi;
Ja kun nyt kosijana esiinnytte,
Niin teidän, niinkuin meidän, tulee kiittää
Tät' ylimystä hyväst' avustaan.

TRANIO.
Sit' en lyö laimin. Siitä todisteeksi
Humussa viettäkäämme tämä ilta
Ja neitostemme malja juokaamme.
Kuin juttuherrat laissa, riitelemme,
Mut ystävinä syömme sekä juomme.

GRUMIO ja BIONDELLO.
Sep' oiva ehdotus! No, tulkaa, pojat!

HORTENSIO.
Niin, ehdotus on hyvä, tosiaan! —

TOINEN NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohta.

Huone Baptistin talossa.

(Katariina ja Bianca tulevat.)

BIANCA.

Teet väärin, sisko, itselles ja mulle,
Kun näin mua pitelet kuin palkkaorjaa;
Mua loukkaa se. Kun käteni vaan päästät,
Niin itse viskaan nämä korut pois
Ja kaikki vaatteet, vaikka hameenikin.
Jos mitä käsket, kaikki minä teen,
Mit' olen velvollinen vanhemmalle.

KATARIINA.

Ma vaadin, sano, kuka sulle rakkain
On kosijoistasi? Mut puhu totta.

BIANCA.

Oi, sisko, kellään miehellä en vielä
Niin kauniit' ole nähnyt kasvoja,
Jotk' ennen muita ois mua hurmanneet.

KATARIINA.

Valetta, vauva! Eikö vain Hortension?

BIANCA.

Jos hän sua miellyttää, niin häntä lupaan
Kosia puolestas, ja hänet saat.

KATARIINA.

Ahaa! Sa havittelet rikkautta
Ja suurest' elää mielit Gremion kanssa.

BIANCA.

Sa häntä minultako kadehdit?
Oo, lasket leikkiä? Nyt ymmärrän:
Pilanas vain mua pidit koko ajan.
Oi, Kaisu sisko, päästä käteni!

KATARIINA.

Jos tää on pilaa, oli muukin pilaa.

(Lyö häntä.)

(Baptista tulee.)

BAPTISTA.

Seis, mamsellini! Mistä tämä julkeus? —
Bianca, mene! — Itkee, lapsi-parka! —
Käy neulokseesi, hänest' älä piittaa. —
Hyi, sinä lemmon vesa, loukkaat häntä,
Jok' ei sua koskaan ole loukannut!
Sanonut onko sulle pahaa sanaa?

KATARIINA.

Vait'olollaan mua härnää; tahdon kostaa.

(Karkaa Biancan päälle.)

BAPTISTA.

Mun nähtenikö? Mitä? — Mene, Bianca!

(Bianca menee.)

KATARIINA.

Haa, sitäköön ei sallita! Nyt näen sen:
Hän aarteenne on, hänet pitää naittaa;
Saan häissään avojaloin tanssia
Ja, siksi että häntä rakastatte,
Manalass' apinoita taluttaa.^[7]
Ei sanaa enää: itkemään nyt istun,
Siks kunnes tilaisuutta kostaa saan.

(Menee.)

BAPTISTA.
Näin kiusattua onko perheen-isää? —
Mut keitä tuossa?

(Gremio tulee Lucention kanssa, joka on halvassa puvussa.
Petruccio Hortension kanssa, joka on soiton-opettajaksi
puettuna, ja Tranio Biondellon kanssa, joka kantaa luuttua
ja kirjoja.)

GREMIO.
Hyvää huomenta, naapuri Baptista!

BAPTISTA.
Huomenta, huomenta, naapuri Gremio! Jumalan rauha, hyvät herrat!

PETRUCHIO.
Samaten teille! Onhan teillä tytär,
Siveä, kaunis, nimeltä Katriina?

BAPTISTA.
On tytär mulla nimeltä Katriina.

GREMIO.
Olette liian töykkä; hienommasti!

PETRUCHIO.
Pois loukkaukset! Antakaa mun olla. —
Veronast' olen ylimys; kun kuulin
Ma hänen älystään ja kauneudesta,
Ujosta olennostaan, nöyryydestään,
Suloudestaan ja ihme-avuistaan,
Niin rohkenin ma omin luvin tulla
Taloonne vieraaks, jotta todistaa
Vois silmä, mitä kertonut on maine.
Ja vieras-ystävyyden johdannoksi
Esitän miehen,
(esittää Hortension)

joka taitavana
Matematiikassa ja musiikissa,
Hänt' opastaa voi näissä tieteissä,
Joiss' ei hän liekään vallan kokematon.
Jos hänet hylkääte, ma loukkaannun;
Hän Mantuast' on, Licio nimeltään.

BAPTISTA.
Olette tervetullut; samoin hänkin.
Mut Katarina-tyttöni, sen tiedän.
Ei teille sovi, valitettavasti.

PETRUCHIO.
Eritä, näemmä, hänest' ette tahdo,
Tai kenties min' en mieleisenne lie.

BAPTISTA.
Siin' erehdytte; sanon mitä luulen.
Mist' olette? Ja mikä nimenne?

PETRUCHIO.
Petruccio nimeni, Antonion poika:
Sen miehen koko Italia tuntee.

BAPTISTA.
Hänet hyvin tunnen; tervetullut siis!

GREMIO.

Petruchio, anteeks: suokaa meillekin
Kosio-pahaisille sananvuoro.
Hiis olkoon, kylläpä on teillä hätä!

PETRUCHIO.

Oi, anteeks, signior; mutta työt' ei kesken heittää saa.

GREMIO. Niin, niin; mut vielä kironnette tätä kosintaa. — Naapuriseni, tämä on hyvin tervetullut lahja, siitä olen varma. Osoittaakseni samanlaista kohteliaisuutta minäkin, joka olen saanut teiltä osakseni suurempaa kohteliaisuutta kuin keneltäkään muulta, rohkenen tarjota teille tämän nuoren miehen, (Esittää Lucention) joka on kauan Rheimsissä opiskellut ja on yhtä taitava kreikassa, latinassa ja muissa kielissä kuin tuo toinen musiikissa ja matematiikassa. Hänen nimensä on Cambio; pyydän, ottakaa hänet suosioonne.

BAPTISTA. Monet tuhannet kiitokset, signior Gremio! Tervetuloa, rakas Cambio! — (Traniolle) Mutta, arvoisa herra, te näytätte täällä niin vieraalta; rohkenisin kysyä syytä teidän tannetuloonne.

TRANIO.

Anteeksi, herra, suokaa rohkeuteni,
Ett', tässä kaupungissa outona,
Kosimaan tulen teidän tytärtänne,
Tuot' ihanaa ja siveää Biancaa;
Myös tunnen lujan päätöksenne antaa
Etuisuus vanhemmalle sisarelle.
En muuta pyydäkkään kuin että suotte —
Jahk' ensin tietää saatte sukuni —
Sen mulle, minkä muille kosijoille:
Vain suosinne ja vapaan luokse-pääsyn.
Ja tytärtenne kasvatusta varten
Täss' annan tämän soitin-pahaisen
Ja nämä latinan ja kreikan kirjat:^[8]
Ne vastaan ottakaa, niin arvon saavat.

BAPTISTA.

Lucentio nimennekö? Mistä kaukaa?

TRANIO.

Pisasta, herrani; Vincention poika.

BAPTISTA.

Hän Pisan mahtimies on; hyvin tunnen
Nimeltä hänet. Varsin tervetullut! —
(Hortensiolle) Te luuttu ottakaa, — (Lucentiolle) ja te nuo kirjat.
Te heti saatte nähdä oppilaanne. —
Hoi, tänne!

(Palvelija tulee.)

Saata nämä ylimykset
Mun tytärteni luo, ja käske heidän
Pidellä höylist' opettajiaan.

(Palvelija, Hortensio, Lucentio ja Biondello menevät.)

Nyt kävelemme hetken puistossani,
Ja sitten atrialle. Tervetulleet
Olette kaikki, sen ma vakuutan.

PETRUCHIO.

Signior Baptista, asiall' on kiire,
En jouda joka päivä kosimaan.
Isäni tunnette ja näin myös minut.
Hält' aimot perin rikkaudet, joit' olen
Pikemmin lisännyt kuin vähentänyt.
Siis sanokaa: jos tyttärenne myöntyy,
Ma mitä silloin myötäjaisiks saan?

BAPTISTA.

Mun kuoltuani puolet maistani,
Ja heti käteen kaksituhhat puntaa.

PETRUCHIO.

Ja palkaks siitä lupaan, jos hän eloon
Minusta jää, kaikk' irtaimeni hänelle
Ja kiinteimeni leskeneläkkeeksi.

Lähimmät kohdat pannaan välikirjaan
Molemmin puolin noudatettaviksi.

BAPTISTA.

Niin, kun on tärkein sovittu, kun hältä
Vain myönnön saatte: siitä riippuu kaikki.

PETRUCHIO.

Oo, se ei mitään; minä, nähkääs, isä,
Yht' olen kiinteä kuin hän on ynsy;
Ja kaks kun hurjaa lieskaa toisiins' yhtyy,
Niin vihanvireensä he kuluttavat;
Vähästä puuskast' yltyy pieni liekki,
Mut myrsky koko tulen sammuttaa.
Niin minä hänen teen, ja niin hän taipuu:
Min' olen jyrkkä, kosin niinkuin mies.

BAPTISTA.

No, kosi sitten; onneks olkoon vain!
Mut kestätkö sä kaikki häijyt sanat?

PETRUCHIO.

Kyll', yhtä varmasti kuin vuoret tuulta:
Ne eivät horju, vaikka tuulkoon aina.

(Hortensio palaa, haava päässä.)

Kah, mitä, ystäväni? Miks noin kalvas?

HORTENSIO.

Pelosta varmaankin, jos kalvas olen.

BAPTISTA.

No, soitoss' edistyykö tyttäreni?

HORTENSIO.

Paremmiin edistyisi sodassa:
Vois rauta hällä kestää, mut ei luuttu.

BAPTISTA.

No, eikö luutull' opi näppäämään?

HORTENSIO.

Kyll' aivan: luutulla mua kalloon näppäs.
Kun sanoin, ett' on otteet hällä väärät
Ja sormens' asentoon kun asetin,
Niin pirullisen kärtynä hän huusi:
"Vai otteita! Kyll' otteet teille näytän!"
Ja näillä sanoin päähän mua löi,
Niin että luutun läpi meni pääni.
Siin' ällistyen, luuttu kaulassa,
Nyt seisoin tirkistäin kuin kaakinpuusta,
Kun hän mua viulunvinguttajaks sätti
Ja porosorkaks ja jos joksikin,
Kuin näit' ois vartavasten opetellut.

PETRUCHIO.

Mut sepä hauska tyttö, tosiaan!
Nyt kymmenesti rakkaamp' on hän mulle.
Oo, jutella jos saisın hänen kanssaan!

BAPTISTA (Hortensiolle).

Pois tulkaa; moisest' älkää nolostuko,
Vaan nuorint' opettakaa tytärtäni:
Hän opinharras on ja kiitollinen. —
Signior Petruccio, tuletteko mukaan,
Vai lähetätkö Katrin luoksenne?

PETRUCHIO.

Se tehkää, minä täällä häntä varron.

(Baptista, Gremio, Tranio ja Hortensio menevät.)

Ja rohkeasti kosin, kun hän saapuu.
Jos sättii mua, niin sanon, että laulaa

Niin ihanasti hän kuin satakieli;
Jos yrmylee, niin sanon, että katseens'
On kirkas niinkuin kasteess' aamun ruusu;
Jos vaiti on hän eikä mitään puhu,
Ylistän hänen liukaskielisyyttään
Ja puhelahjaans' ihanaksi kehun;
Jos hiiteen minut käskee, kiitän häntä,
Ikäänkuin käs kis viikoks minut jäämään;
Jos antaa rukkaset, niin kysyn, milloin
On kuuliaisit meillä, milloin häät. —
Hän tuossa tulee; nyt, Petruccio, puhu!

(Katarina tulee.)

Huomenta, Kati, se lie nimenne.

KATARIINA.

Niin oikein lie, mut sentään hieman väärin:
Katarinaaks sanotaan, kun puhutellaan.

PETRUCCIO.

Valetta! Nimenne on pelkkä Kati,
Hupainen Kati, joskus paha Kati,
Mut Kati, kaunein Kati maailmassa,
Katie kati, kallis Kati-kulta, —
Ei sentään katinkulta; siis nyt, Kati,
Mua kuule, Kati, sydämmeni lohtu:
Kun koko mailma lempeyttäs kiitti,
Avaistas puhui, kauneuttas kehui,
Ei kuitenkaan niin suuresti kuin pitäis,
Niin tuo mua liikutti, ja nyt sua kosin.

KATARIINA.

Vai liikutti! Siis liikuttakoon teidät
Myös täältä pois. Näin koht', ett' olettekin
Te liikkuva.

PETRUCCIO.

Niin mikä liikkuva?

KATARIINA.

Sarana-tuoli.

PETRUCCIO.

Oikein! Istu siihen!

KATARIINA.

On aasit luotu kantamaan, niin tekin.

PETRUCCIO.

On vaimot luotu kantamaan, niin tekin.

KATARIINA.

Minä ainakaan en moista narria.

PETRUCCIO.

En, Kati hyvä, kuormittaa sua aio:
Sin' olet vielä nuori sekä kevyt.

KATARIINA.

Niin kevyt, ettei tuommoinen mua sieppaa,
Ja paino mull' on se kuin pitääkin.

PETRUCCIO.

Vai pitää paino?

KATARIINA.

Pitä kyntes, haukka!

PETRUCCIO.

Oi, mettis-parka, viekö sinut haukka?

KATARIINA.

Ei, varokoon vain haukka itseään.

PETRUCHIO.
Seis, vaapsain, sinä! Liiaks olet häijy.

KATARIINA.
Jos vaapsain olen, varo pistintä!

PETRUCHIO.
Siis paras pois ne nyhtää.

KATARIINA.
Jospa, narri,
Vain tietäisit, miss' on se.

PETRUCHIO.
Ken ei tietäis,
Miss' ota vaapsahaisen? Hännässä.

KATARIINA.
Eipäs kuin suussa.

PETRUCHIO.
Kenen suussa?

KATARIINA.
Sinun,
Kun hännästä sä puhut. — Hyvästi!

PETRUCHIO.
Mun suuni sunko hännässä? Ei, Kati,
Min' olen aatelia.

KATARIINA.
Sepä nähdään!

(Lyö häntä.)

PETRUCHIO.
Jos vielä mua lyöt, niin sua tyrkkään.

KATARIINA.
Näin aatelisen kilpes menetät:
Jos mua lyöt, et ole aatelia,
Ja aatelittomana kilvetön.

PETRUCHIO.
Vai heraldiikkaa! Pane minut kirjaan.

KATARIINA.
Mikä vaakunaksi? Kukonharja?^[9]

PETRUCHIO.
Kukko
Ei harjaa kaipaa, kanani jos Kati.

KATARIINA.
Ei kelpaa mulle; kurjasti sa laulat.

PETRUCHIO.
Noin, Kati, älä mulle muikistele.

KATARIINA.
Se tapani, kun näen raakilan.

PETRUCHIO.
Ei täällä raakilaa; siis muikeus pois!

KATARIINA.
Tääll' on se.

PETRUCHIO.
Näytä se!

KATARIINA.
Josp' olis peili!

PETRUCHIO.
Siis kasvojani tähtää?

KATARIINA.
Pilkkaan osui
Noin nuorelta!

PETRUCHIO.
Haa, kautta pyhän Yrjön,
Vai liian nuori sulle!

KATARIINA.
Kuihtunutkin
Jo olet.

PETRUCHIO.
Surusta.

KATARIINA.
Sit' en ma sure.

PETRUCHIO.
Et, Kati, noin et pääse minusta.

KATARIINA.
Jos jään, niin kiihdyt; anna minun mennä.

PETRUCHIO.
En niinkään! Olet oikein sievän sievä.
Sua tylyks, ynsyks, suulaaks sanottiin,
Nyt huomaa huhun valehtelijaksi:
Iloinen olet, hauska, vallan höyli,
Sanaton, vaan kuin kevään kukka vieno,
Et osaa muikistaa, et karsastaa.
Et purra huulta niinkuin häijyt naiset;
Ei mieleen sulle tiuskinat ja torat;
Sulolla kosijoitas kohtelet,
Puhellen vienosti ja lempeästi.
Miks juorutaan siis, että Kati liikkaa?
Paha on mailma: Kati suora, sorja
Kuin pähkinän on vitsa, ruskea
Kuin itse pähkinä, ja makeampi
Kuin pähkinän on sydän. Annahan,
Kun katson käyntiäsi! — Ethän liikkaa.

KATARIINA.
Vait, hölmö! Käske renkiäsi.

PETRUCHIO.
Metsää
Ei somista Diana niin kuin Katin
Kuninkaallinen käynti tätä majaa.
Diana ollos sä, hän olkoon Kati,
Diana hauska olkoon, Kati kaino.

KATARIINA.
Mist' on nuo kauniit puheet kotoisin?

PETRUCHIO.
Omasta päästä: tulen äitiini.

KATARIINA.
Älykäs äit'! Ois poika tyhmä muuten.

PETRUCHIO.
Niin, enkö viisas?

KATARIINA.
Kyllä lämpimäkses.

PETRUCHIO.
Kyll' lämpiän, kun sänkyys pääsen, Kati.
Mut leikki sikseen, sanon sulle suoraan:
Isäsi mulle sinut luvannut

On vaimoks; määrätty on myötäjäiset;
Nain sinut, Kati, tahdot taikka et.
Ma sulle mieheks olen omani.
Kautt' auringon, jok' ihas mulle näyttää, —
Nuo ihat, jotka mun on hurmanneet, —
Sa muut' et miestä ottaa saa kuin minut:
Min' olen luotu sua kesyttämään,
Tekemään Villi-Katist' oivan Katin
Ja säisyn niinkuin muutkin kotikatit.
Tuoss' isäsi; ei auta kielto nyt;
Ma tahdon ja mun täytyy Kati saada.

(Baptista, Gremio ja Tranio palaavat.)

BAPTISTA.
Petruccio, kuinka teidän onnistaa
Katariinaan nähden?

PETRUCHIO.
Hyvin; kuinkas muuten?
On mahdotont', ettei mua onnistaisi.

BAPTISTA.
No, tytär Katariina? Taasko juro?

KATARIINA.
Vai olen tyttärenne? Toden totta,
Kyll' oivaa isänrakkautt' osoitatte,
Kun naitatte mun puolihassulle,
Hullulle huimapäälle, kiroojalle,
Jok' aikoo kaikki voittaa vannomalla.

PETRUCHIO.
Niin, nähkääs, isä: — te ja koko mailma,
Ken hänestä vain puhui, puhui pahaa.
Jos hän on tuima, on se politiikkaa:
Ei ärjö hän, vaan kaino niinkuin kyyhky,
Ei tulinen, vaan vilvas niinkuin aamu,
Lucretian vertainen on kainoudessa,
Ja kuin Griseldis kärsivällinen.
Lyhykäisesti: niin hyvä meill' on sopu,
Ett' ensi pyhänä on meidän häät.

KATARIINA.
Ens pyhänä sun ennen hirteen soisin.

GREMIO.
Petruccio, kuulkaas: hirteen teitä toivoo!

TRANIO.
Siin' onnenneko? Sitt' on hukka meidän!

PETRUCHIO.
Ei hätää, hyvät herrat; itselleni
Ma hänet valikoin; jos hän ja minä
Vain tyydymme, niin mitä teidän siihen?
On meillä välipuhe, että hänen
Äkäinen tulee aina seurass' olla.
On uskomatont' aivan, kuinka paljo
Hän mua rakastaa. Sa, kulta-Kati!
Hän kaulassani riippui; toisiaan
Niin taajaan seuras suutelot ja valat,
Ett' tuokiossa sydämmeni vei.
Vast'alkajia te! On kumma nähdä,
Kun mies ja nainen ovat kahden, kuinka
Kesyttää lallukin voi kiukkupussin. —
Kätesi, Kati! Nyt Venetiaan lähden
Hääpäiväkseni vaatteil' ostamaan.
Häät toimittakaa, vieraat kutsukaa;
Katista sievä tulee, sen ma takaan.

BAPTISTA.
Mitä sanoisinkaan? Tänne kätenne:
Petruccio, onneks olkoon! Kauppa tehty.

GREMIO ja TRANIO.
Sanomme: aamen, todistajina.

PETRUCHIO.
Hyvästi, isä, vaimo, ystävät!
Nyt pois Venetiaan! On kohta pyhä;
Hilut, helyt, kalut kalliit sieltä tuomme.
Nyt suukko! Pyhänä me häitä juomme.

(Petruchio ja Katariina menevät, kumpikin eri taholle.)

GREMIO.
Noin kiirein onko koskaan naista naitu?

BAPTISTA.
Nyt olen niinkuin kauppamies, jok' onnen
Varalle heittää elämänsä ponnen.

TRANIO.
Olikin vanhennutta tavaraa;
Nyt tuottaa korkoa, tai mereen hukkuu.

BAPTISTA.
Aviosopu paras korko kai.

GREMIO.
Mies kyllä sovust' osansa jo sai. —
Nyt nuoremman on tyttärenne vuoro.
Tää on se kauan ikävoittu päivä;
Min' olen naapuri ja kosin ensin.

TRANIO.
Mut minä enemmän Biancaa lemmin
Kuin aatos aavistaa tai kieli kertoo.

GREMIO.
Nulikkain lempi maidikkaalta maistuu.

TRANIO.
Sun lempes hyytyy, harmaapää.

GREMIO.
Sun paistuu.
Hotikko, väisty! Vanhuudest' on turvaa.

TRANIO.
Mut nuoruus neitosien silmät hurmaa.

BAPTISTA.
Pois torat! Minä tämän riidan ratkon:
Teoilla voitto voitetaan. Ken lupaa
Paraimman huomenlahjan tytölleni,
Se saa Biancan lemmen. —
Siis, signior Gremio, mitä tarjoatte?

GREMIO.
Mull' ensinnäkin kaupungiss' on talo
Hopeella, kullall' ylen varustettu,
Vadit ja kannut, missä kädet pestä,
Tapetit, verhot kaikki Tyruksesta,
Rahoja täynn' on norsunluiset lippaat,
Sypressikirstuissa on silkit, peitot,
Upeat kankaat, verhot, baldakiinit,
Lakanat hienot, Turkin helmityynyt,
Venetiasta kulta-uutimet,
Kuparit, tinat, kaikki, mit' on tarpeen
Taloudessa. Talossani maalla
On mulla satakunta lypsävää
Ja toista sataa lihavata härkää
Ja kaikki raavastarpeetkin sen mukaan.
Kyll' itse olen vanha, myönnän sen,
Mut huomenna jos kuolen, saa hän kaikki,
Jos eläissäni tulee mulle vain.

TRANIO.

Se "vain" se sopi hyvin. — Nyt mua kuulkaa.
Isäni ainut olen perillinen:
Jos tyttärenne vaimokseni saan,
Niin kolme neljä taloa hän rikkaass'
Saa Pisan kaupungissa, yhtä hyvää
Kuin ykskään, mit' on täällä Gremiolla;
Kakstuhatt' tukaattia lisäksi vuosin
Paraista tiloistani eläkkeeksi.
No, Gremio, joko pulaan jouduitte?

GREMIO.

Kakstuhatt' tukaattia vuosin maista!
Mun kaikki maani ei sen arvoiset;
Mut ne hän saa, ja lisäksi kauppalaivan,
Jok' ankkuriss' on nyt Marseillessa.
No, joko kauppalaivaan kompastuitte?

TRANIO.

Isälläin kolme suurt' on kauppalaivaa —
Se tiedetään — kaks kaljaasia lisäksi
Ja kaksitoista jaalaa; ne ma lupaan,
Ja kaks sen vertaa kuin sa konsanaan.

GREMIO.

Lupasin kaikki, mull' ei enempää:
Ei muuta antaa voi kuin mit' on omaa;
Jos minä kelpaan, mun hän saa ja kaikki.

TRANIO.

Siis tyttö ennen kaikkia on minun,
Sananne mukaan; Gremio on pietti.

BAPTISTA.

Te parhaan teitte tarjon, myönnän sen,
Ja isänne jos takuun tuo, niin tyttö
On teidän; sillä — anteeks — ennen isää
Jos kuolisitte, kuink' on huomenlahjan?

TRANIO.

Kujeita! Hän on vanha, minä nuori.

GREMIO.

Mut nuoret voivat kuolla niin kuin vanhat.

BAPTISTA.

No, hyvä! Tää on päätökseni, herrat:
Ens' sunnuntaina, niinkuin tiedätte,
On tyttäreni Katariinan häät;
Biancan seuraavana sunnuntaina
Te saatte vaimoksi, jos takuun tuotte;
Saa muuten Gremio hänet. Kiitän teitä,
Ja nyt vain suosioonne sulkeudun.

(Menee.)

GREMIO.

Hyvästi, naapuri! — Nyt en sua pelkää:
Niin, keikka-Heikki, isäs olis hupsu,
Jos kaikki antais pois ja vanhoillaan
Sun pöydässäsi söisi. Hitto vie,
Se vanha kettu ei niin houkka lie!

(Menee.)

TRANIO.

Sun rutto syököön, vanha kurtunaama!
Sun pistin korkeimmalla valtilla.
Nyt tiedän, kuinka autan isäntääni: —
Niin, teeskelty Lucentio itselleen
Vois isän laittaa, teeskellyn Vincention;
Siit' ihme syntyis: isäinhän se työtä
On laittaa lapsia; mut tässä siittää
Laps isän, jos vain mulla juonta riittää.

(Menee.)

KOLMAS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Huone Baptistin talossa.

(Lucentio, Hortensio ja Bianca tulevat.)

LUCENTIO.

Seis, vinguttaja! Liian röyhkäks käytte.
Jo unohduksiss' onko tervehdys,
Jonk' antoi teille Katariina-neiti?

HORTENSIO.

Toraisa kirjatoukka! Tämä neiti
On taivaallisen soiton haltija:
Siis väistykää ja etuus mulle suokaa;
Kun täss' on yksi tunti soiteltu,
Te saatte toisen käyttää lukemiseen.

LUCENTIO.

Typerä hölmö, oppia ei sulla,
Ett' ymmärtäisit soiton tarkoituksen:
Sen tulee ihmismieltä virkistää
Vakavan työn ja opinnoiden jälkeen.
Siis salli meidän filosofioita;
Kun väsymme, niin antaa soiton soida.

HORTENSIO.

Mies, tuot' en uhmiluas minä siedä.

BIANCA.

Te loukkaatte mua kaksin kerroin, herrat,
Kun siitä kinaatte, mink' itse määrään.
En ole vitsottava koululainen,
En kytkettynä määräaikoihin,
Vaan otan opetusta milloin tahdon.
Niin, riidan päätteeksi nyt istukaamme: —
Te luuttuun tarttukaa ja soitelkaa;
Se tuskin vireiss' on, kun luku päättyy.

HORTENSIO.

Siis lopetatteko, kun vireiss' olen?

(Vetäytyy syrjään.)

LUCENTIO.

Yritys turha! — Viritelkää vain!

BIANCA.

Mihinkä viimeks jäimme?

LUCENTIO.

Tähän, neiti: —

*Hic ibat Simois; hic est Sigeia tellus,
Hic steterat Priami regia celsa senis.*

BIANCA.

Kääntäkää tämä.

LUCENTIO.

Hic ibat, niinkuin jo teille sanoin; — *Simois*, olen Lucentio; —
hic est, Vincention poika Pisasta; — *Sigeia tellus*, näin
valeurukuisena, voittaakseni lempenne; — *hic steterat*, ja se Lucentio,
joka tulee kosimaan; — *Priami*, on palvelijani Tranio; — *regia*,
minun asussani; — *celsa senis*, jotta pettäisimme sen vanhan
lemmenlöyhkön.

HORTENSIO (lähestyen).

Nyt, neiti, soittimeni vireiss' on.

BIANCA.

No, antaa kuulua!

(Hortensio soittaa.)

Hyi, kvintti pärrää!

LUCENTIO.

Vain tappiin sylkekää, ja uusi koitos!

BIANCA. Nyt katsokaamme voinko kääntää tuon: *Hic ibat Simois*, en tunne teitä; — *hic est Sigeia tellus*, en usko teitä; — *hic steterat Priami*, varokaa, ettei hän kuule; — *regia*, älkää liaksi rohkeilko; — *celsa senis*, älkää epäilkö.

HORTENSIO.

Nyt vireiss' on se.

LUCENTIO.

Paasi pärrää.

HORTENSIO.

Paasiss'

Ei vikaa, vaan tuo pärrä tässä paasaa.
(Syrjään.) Se kirjaksi on ropi-rohkea!
Hiis olkoon, kultaani se lurjus kyöhää!
Mut paremmin sua tarkkaan, kirjatoukka.

BIANCA.

Ehk' uskon vasta, vaan nyt epäilen.

LUCENTIO.

Pois epäilykset! Aeacidein juurta
Ol' Ajax, nimens' sai hän vaariltaan.

BIANCA.

Pitänee opettajaa uskoa,
Ma muuten, tietkääs, kovin epäilisin.
Mut jääköön tää. — Nyt teihin, Licio!
Hyvät opettajat, älkää pahastuko,
Näin kanssanne vaikk' olen suottaillut.

HORTENSIO (Lucentiolle).

Pois nyt, ja minut rauhaan jättäkää:
Ei täällä tersettiä soiteta.

LUCENTIO.

Noin turhan tarkka! (Syrjään.) Valvoa mun täytyy
Ja vaaniskella: jos en erehdy,
On soma soittajamme rakastunut.

HORTENSIO.

Ennenkuin, neiti, luuttuun tartutte
Ja sormittelu-taitoon perehdytte,
Mun täytyy taiteen alkeist' alottaa;
Lyhemmän teille neuvon askelman,
Huvemman, mehukkaamman, tehoisamman,
Kuin mitä koskaan muut on neuvoneet;
Se täss' on siroon muotoon puettuna.

BIANCA.

Jo aikaa askelmani suoritin.

HORTENSIO.

Mut lukekaa Hortension kuitenkin.

BIANCA (lukee).

"C. Olen sointu, joka ilmi tuo,
D. E. Kuink' on Hortension lempi lämmin;
F. G. Bianca, hälle kätes suo.
A. Hän sua lempii muita kiihkeämmin.
H. Yks mull' avain kahteen nuottiin on:
C. Armahda, tai sorrun kuolohon."
Tää onko askelmanne? Se ei kelpaa:
Parempi vanha on; niin, outoon oikkuun
En taattu ma vaihda ohjeita.

(Palvelija tulee.)

PALVELIJA.

Teit' isä käskee kirjat jättämään
Ja käymään siskon majaa koristamaan:
Häät huomenna on, niinkuin tiedätte.

BIANCA.

Hyvästi, herrat; minun täytyy mennä.

(Bianca ja palvelija menevät.)

LUCENTIO.

Siis mull' ei syytä jäädä.

(Menee.)

HORTENSIO.

Mutta mulla
Syyt' urkkia on tuota kirjatoukkaa:
Näen katseesta jo, ett' on rakastunut.
Bianca, jos niin halpa sull' on mieli,
Ett' isket silmää joka kuihkojalle,
Niin mene muille! Noin jos liehut vaan,
Niin minä otan toisen mistä saan.

(Menee.)

Toinen kohtaus.

Baptistan talon edusta.

(Baptista, Gremio, Tranio, Katariina, Bianca,
Lucentio ja palvelijoita tulee.)

BAPTISTA.

Petruchion ja Katariinan häät
On täksi päivää määrätty, Lucentio,
Ja viel' ei mitään ylkää kuuluvissa.
Nyt sitä juorutaan! Mik' ilkku syntyy,
Kun poiss' on ylkämies, ja pappi vartoo
Vain pyhää vihkitointa-alkaakseen!
Mit' arvelette tästä häpeästä?

KATARIINA.

Mun vain on häpeä; niin, vasten mieltä
Mua pakotettiin mieheks ottamaan
Mokoma juro, puolihupsu kolho,
Jok' äkin kosii, vitkaan häitä viettää.
Sanoinhan, että hän on houkkio
Ja moukan tavoist' ilki-iva pilkkii.
Vain ollaksensa oikein hauska mies,
Hän tuhansia kosii, määrää häät,
Ja kuulututtaa, ystäviä kutsuu,
Mut naida sit' ei aio, jota kosi.
Nyt mailma Katariina-parkaa näyttää,
"Tuoss'" sanoo, "houkan on Petruchion vaimo,
Jos mies vain suvaisi naida hänet!"

TRANIO.

Baptista, Katariina, malttukaa:
Petruchio, toden totta, hyvää aikoo,
Mik' estäneekin häntä saapumasta.
Vaikk' onkin töykeä, on toki viisas,
Vaikk' ilveileekin, taattu mies tok' on.

KATARIINA.

Oi, etten olis koskaan häntä nähnyt!

(Menee itkien pois, Bianca ja palvelijat jäljessä.)

BAPTISTA.

Niin, mene, laps! En soimaa, että itket:
Mokoma solvaus pyhimystä loukkais,
Saatikka sinunlaistas äkämystä.

(Biondello tulee.)

BIONDELLO. Herra, herra! Uutta, vanhaa uutta, semmoista, jota ette koskaan ennen ole kuullut!

BAPTISTA. Vanhaa ja uutta yhtä haavaa! Kuinka se on ymmärrettävä?

BIONDELLO. No, eikö ole uutta kuulla, että Petruccio on tulossa?

BAPTISTA. Onko hän tullut?

BIONDELLO. Ei, ei toki.

BAPTISTA. Mitä sitte?

BIONDELLO. Hän on tulossa.

BAPTISTA. Milloin on hän täällä?

BIONDELLO. Silloin kuin hän seisoo tässä, missä minä nyt seison, ja näkee teidät siinä.

TRANIO. Kerro nyt sitte ne vanhat uutisesi!

BIONDELLO. No niin, Petruccio on tulossa, yllä uusi hattu ja vanha takki; vanhat housut, kolmasti käännetty; saappaat, joita jo on käytetty kynttiläsäiliönä, toisessa solki ja toisessa paula; vanha, ruostunut miekka, kaupungin asehuoneesta saatu, kahva halki, tupenhokki poissa ja kannikkeet hajalla; hepo nilkku, selässä vanha, koinsyömä satula, ja jalustimet kumpikin eri lajia; lisäksi se on yskäinen ja kuivatautinen, ikenet turvoksissa, kauttaaltaan kapinen, pahkapolvinen, pattijalkainen, sappi vialla, parantumaton ajos kaulassa, pahasti pyörretautinen, suolimatojen vaivaama, selkä rampa, lapa lyötynyt ja etujalat kankeat, kuulaimet puoleksi koukistuneet, ja lampaannahkaiset päitset kompastuksen takia niin kireälle pingoitettut, että monasti ovat katkenneet ja sitten solmimalla paikatut; satulavyö kuudesti parsittu, ja samettinen naissatulan häntähihna, johon omistajan nimimerkiksi on kaksi kirjainta siroasti nastoilla kiinnitetty, sieltä täältä käärelangalla paikattu.

BAPTISTA. Kuka hänen kanssaan tulee?

BIONDELLO. Ah, herra, hänen passarinsa, päästä jalkaan sonnustettuna samaan tapaan kuin hevonenkin: toisessa jalassa palttinasukka, toisessa karkea villasäärystin, sukkanauhoina punainen ja sininen verkakaistale; vanha hattu, jossa työhtönä häilyy "neljäkymmentä uutta lemmenlaulua"; hirviö, oikea hirviö pukimeltaan, ei vähääkään kristityn juoksupojan eikä ylimyksen passarin näköinen.

TRANIO.

Ties, mikä kumma oikku häntä riivaa!

Tok' usein häll' on halpa puku yllä.

BAPTISTA.

Hyvä vain, että tulee, tulokoon millaisena tahansa.

BIONDELLO.

Ei herra, hän ei tule.

BAPTISTA.

Sanoithan, että hän tulee.

BIONDELLO.

Kuka? Petruccio?

BAPTISTA.

Niin, että Petruccio tulee.

BIONDELLO.

Ei, herra, sanoin että hänen hevosensa tulee ja hän sen selässä.

BAPTISTA.

No niin, sehän on yhtä.

BIONDELLO.

Ei, kautta Nikolaan!

Jo hölmökin sen ties,

Että hevonen ja mies

Ei ole yhtä vaan,

Mut ei myös montakaan.

(Petruccio ja Grumio tulevat.)

PETRUCCIO.

No, miss' on vieraat? Kuka kotona?

BAPTISTA.

Hyv' että tulitte.

PETRUCHIO.
Ei niinkään hyvä —

BAPTISTA.
Mut ettehän tok' onnu.

TRANIO.
Pukunne
Niin hyvä ei, kuin pitäisi.

PETRUCHIO.
Jos oisi
Se parempikin, näin ma ryntäisin.
Mut miss' on Kati, armas morsioni? —
Kuink', isä, voitte? — Mikä seuraa vaivaa?
Miiks, hyvät ihmiset, mua tölläilette,
Ikäänkuin näkisitte kumman aaveen
Tai pyrstötähden tai muun hirviön?

BAPTISTA.
Hääpäivännehän tää, sen tiedätte;
Pahoimme ensin, että ette tulis;
Nyt pahoilemme, että tulette
Noin pukemattomana. Pois nuo rääsy!
Ne arvolleenne ovat häpeäksi
Ja juhlassamme silmän vaivana.

TRANIO.
Mik' arvon toimi teit' on pidättänyt
Näin kauan vaimostanne erillään
Ja tänne laittanut noin muuttuneena?

PETRUCHIO.
Ikävä kertoa ja paha kuulla:
Niin, lupaukseni tulin täyttämään,
Vaikk' kaikin puolin sit' en täyttää voikaan.
Mut, kun saan aikaa, syyni selvitän,
Niin että kaikki ovat tyytyväiset.
Mut miss' on Kati? Viivysin liian kauan;
Jo aamu kuluu, kiire kirkkoon on.

TRANIO.
Noin ette morsionne luo saa mennä;
Sisähän käykää, vaatteet teille lainaan.

PETRUCHIO.
Ei, hitto vie! Näin juuri minä menen.

BAPTISTA.
Vihille noinkinhan ette aio mennä?

PETRUCHIO.
Näin juuri; siis tuo puhe jättäkää.
Hän minuun vihitään, ei vaatteisiini.
Jos, mitä minusta hän kuluttaa,
Niin voisin uudistaa kuin nämä rievut,
Niin hyvä Katin ois ja paras minun.
Mut mitä, narri, tässä rupatan,
Kun morsiantan' tervehtää mun pitää
Ja muiskull' uusi arvo vahvistaa!

(Petruchio, Grumio ja Biondello menevät.)

TRANIO.
Tuo hassu puku tahallist' on varmaan.
Jos koittaisimme, ehkä suostuisi
Parempiin pukeumaan, kun lähtee kirkkoon.

BAPTISTA.
Käyn katsomahan, mitä tästä koituu.

(Menee.)

TRANIO.
Biancan lempeen lisätä nyt tulee

Vain isän suostumus; ja sitä varten —
Niinkuin jo sanoin teidän armollenne —
Ma hankin miehen, kenen hyvänsä,
Jot' aikeeseemme voimme opastaa:
Hän olla saa Vincentio Piscalainen
Ja täällä Paduassa taata summan
Mun lupaamaani vielä suuremman.
Näin saatte rauhass' elää onnessanne
Ja luvalla Bianca-neidin naida.

LUCENTIO.

Jos ei vain kumppanini, kirjatoukka,
Niin tarkkaan vaanis hänen askeleitaan,
Sopisi salaa mennä vihille;
Ja sitten, vaikka epäis koko mailma,
Ma pidän mailman uhall' omani.

TRANIO.

Tät' oikein tulee meidän punnita,
Pitäen tarkoin silmällä' etuamme;
Näin peijaamme tuon harmaan Gremion,
Tuon turhan tarkan isän, Minolan,
Ja soittajan, tuon mielaan Licion,
Kaikk' isäntäni vuoks, Lucention.

(Gremio palaa.)

No, Gremio, kirkostako tulette?

GREMIO.

Niin ilolla, kuin koskaan koulusta.

TRANIO.

Ovatko tulleet morsian ja sulho?

GREMIO.

Sanotte: sulho; kolho, sanokaa:
Hän kyllä naistaan kolhii että tuntuu.

TRANIO.

Hän naistaan pahempiko? Mahdotonta!

GREMIO.

Se mies on piru, piru, ilmi piru.

TRANIO.

Se nainen piru on, piru, pirun mummo.

GREMIO.

Hui, hai! Laps, lammas, kyyhky miehen suhteen!
Lucentio, tietäkääs, kun pappi kysyi,
Tahtoiko vaimokseen hän Katariinan,
Hän huusi: "tahdon, hitto vie!" ja noitui
Niin että pappi aivan kauhuissaan
Pudotti kirjansa, ja kun hän sitä
Kumartui ottamaan, niin moisen puustin
Sai ylkä-houkkiolta, että siinä
Makasi maassa papit sekä kirjat.
"Ne nostakoon", hän huus', "ken haluaa."

TRANIO.

Ja kun hän nousi, mitä sanoi nainen?

GREMIO.

Vapisi; mies, näet, jalkaa löi ja noitui,
Ikäänkuin aikois pappi häntä pettää.
Kun lopussa on kaikki vihkimenot,
Hän huutaa viiniä:^[10] "saas tästä!" sanoo,
Kuin laivall' ois ja myrskyn tauottua
Matruusein kanssa mässäis; kaataa viinin
Ja leivät heittää naamaan lukkarin
Vain siitä syystä, että tämän parta
Niin näytti laihalta ja nälkäiseltä,
Kuin pyytänyt ois palaa ryypyn päälle.

Sen tehtyään hän naistaan kaulaan tarttuu
Ja painaa suulle moisen moiskauksen,
Ett' ihan koko kirkko kajahtaa.
Kun tämän näin, niin häpeissäni poistuin,
Ja perästä kai tulee koko seura.
Näin hassuja en häitä ole nähnyt.
Vait, vait! Jo kuulen pelimannin soiton.

(Soittoa.)

(Petruchio, Katariina, Bianca, Baptista,
Hortensio, Grumio ja koko hääjoukko tulee.)

PETRUCHIO.

Suur' kiitos vaivoistanne, ystävät!
Hääpöytä tääll' on uljas valmistettu,
Ja ruoalle mua varrotte, sen tiedän:
Mut, paha kyllä, kiire mull' on lähtö,
Ja sanon sen vuoks nyt jäähyväiset.

BAPTISTA.

Tän' iltanako matka täältä? Mitä?

PETRUCHIO.

Niin, vielä päiväsaikaan, ennen iltaa.
Sit' älkää ihmetelkö; asiani
Jos tietäisitte, ennen käskisitte
Mua menemään kuin jäämään. — Arvon seura,
Suur' kiitos teille, että katselitte,
Pois itseni kun annoin tämän hurskaan
Ja herttaisen ja hellän vaimon omaks.
Hääpöytään käykää, juokaa maljani!
Mun täytyy mennä. Herran haltuun kaikki!

TRANIO.

Oi, suokaa meidän pyytää teitä jäämään.

PETRUCHIO.

Se ei käy päinsä.

GREMIO.

Suokaa minun pyytää.

PETRUCHIO.

On mahdotonta.

KATARIINA.

Suokaa minun pyytää.

PETRUCHIO.

Nyt tyydyn.

KATARIINA.

Tyydyttekö jäämään siis?

PETRUCHIO.

Ma tyydyn, sinä kun mua pyydät jäämään;
En toki jää, jos kuinka pyytäisit.

KATARIINA.

Jos rakas olen, jääkää!

PETRUCHIO.

Hevoseni!

GRUMIO.

Valmiit ovat, herra: kaurat ovat syöneet hevoset.

KATARIINA.

No, hyvä!

Tee niinkuin tahdot, min' en lähde tänään,
En huomennakaan; tulen milloin mielin.
Ovi on auki, herra, tuoss' on tie;
No, rasvo kenkäsi ja marssi matkaas;
Mut minä lähden kun mua haluttaa.

Sinusta tulee aika torikko,
Kun heti aluss' yrmit noin ja pauhaat.

PETRUCHIO.

Oi, malta, Kati hyvä, älä suutu!

KATARIINA.

Suutunpa vainkin. Mikä kiire sulla? —
Oi, isä, tyyntykää; hän kyllä taipuu.

GREMIO.

Kas niin vain, ystävä; nyt alkaa leikki.

KATARIINA.

Hääpöytään siitä joutuin, hyvät herrat!
Pitävät naista narrinaan, ma huomaan,
Jos häll' ei rohkeutta vastustaa.

PETRUCHIO.

Niin, joutuin menkööt, kun sa käsket, Kati. —
Totelkaa morsianta, nuodemiehet,
Remutkaa, juhlikaa ja mässätkää
Ja Katin neitsyysmalja pohjaan juokaa,
Humussa hurjaalkaa — tai menkää hirteen!
Mut kiltti Kati seuraa minua.
Pois kiukut, töminät ja muikistukset!
Ma tahdon hallita mik' omaani:
Hän kontuni on, maani, taloni,
Latoni, peltoni ja hevoseni,
Ja härkäni, ja aasini, ja kaikki.
Tuoss' seisoo hän; ken tohtii, koskekoon!
Ma uhmaan rohkeintakin, joka multa
Tien sulkee Paduaan. — Hoi, Grumio,
Esille pamppus! Meitä kiertää rosvot;
Pelasta emäntäs, jos olet mies. —
Tipuni, tyynny, ei sua kukaan koske,
Sua minä suojaan miljoonia vastaan.

(Petruccio, Katariina ja Grumio menevät.)

BAPTISTA.

No, menköön vain, se hellä pariskunta!

GREMIO.

Paraiksi, muuten nauruun kuolisin.

TRANIO.

Tää hulluista on avioista hulluin.

LUCENTIO.

Mitä aattelette, neiti, siskostanne?

BIANCA.

Ett' itse hupsu on, ja hupsun nai.

GREMIO.

Topakan katin vain Petruccio sai.

BAPTISTA.

Vaikk' ylkää on ja morsiota vailla
Hääpöytämme, niin, hyvät naapurit,
Pitomme siltä herkkuja ei vailla. —
Lucentio, te yljän paikkaan käykää;
Bianca, sinä ota siskon sija.

TRANIO.

Bianca siiskö morsianta leikkii?

BAPTISTA.

Niin, niin, Lucentio. — Sisään, hyvät herrat!

(Menevät.)

NELJÄS NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohta.

(Grumio tulee.)

GRUMIO. Hittoon, kaikki uupuneet hevoskaakit, kaikki hupsut herrat ja kaikki huonot tiet! Onko ihmistä koskaan näin piesty? Onko ihmistä koskaan näin ryvetetty? Onko koskaan ollut ihmistä näin väsynyttä? Lähettivät minut ennalta tekemään tulta, ja tulevat itse perässä lämmittelemään. Jos en olisi tämmöinen pikkuinen toppu ja kuumiamaan hoppu, niin huuleni jäätyisivät kiinni hampaisiini, kieli kitalakeen ja sydän kylkiluihin, ennenkuin joudun tulen sulatettavaksi; mutta aion tulta puhumalla lämmittää itseäni, sillä, mitä ilmaan tulee, voi sitä minua isompikin mies kylmettyä. Hoilaa! Hoi, Curtis!

(Curtis tulee.)

CURTIS. Kuka se niin viluisesti huutaa?

GRUMIO. Jäämöhkäle. Jos et usko, niin voit laskea luikua hartioistani kantapäihin yhtä vikkellästi kuin päästä niskaan. Tule, hyvä Curtis!

CURTIS. Onko herrani rouvineen tulossa, Grumio?

GRUMIO. Ovat, Curtis, ovat. Siis, tulta, tulta! Vettä vain älä siihen vala.^[11]

CURTIS. Onko hän semmoinen tulinen torapussi kuin sanotaan?

GRUMIO. Oli, hyvä Curtis, ennen tätä kylmyyttä; mutta tiedäthän, että talvi taltuttaa miehet, vaimot ja elukat, sillä se on kesyttänyt minun vanhan herrani ja minun nuoren rouvani ja minut itseni, Curtis kamraati.

CURTIS. Mene siitä, senkin kolmituumainen narri! Minä en ole mikään elukka.

GRUMIO. Olenko minä sitten vain kolmituumainen? Sinun sarvesi on jalan mittainen, ja minä olen vähintään yhtä pitkä. Mutta tahdotko nyt laittaa tulta, taikka kantelen sinusta rouvallemme, jonka kättä — hän on jo kohta käsillä — tuossa paikassa saat tuntea kylmäksi lohdutukseksi siitä, että olet tulisessa toimessasi vitkastellut?

CURTIS. Mutta, hyvä Grumio, sanohan, mitä maailmalta kuuluu.

GRUMIO. Pelkkää kylmyyttä, Curtis, kaikessa muussa paitse sinun virassasi; siis, tulta! Tee mitä sinun tulee, ja ota vastaan mitä sinun tulee, sillä herrani ja rouvani ovat melkein kuoliaaksi paleltuneet.

CURTIS. Nyt on valkea tehty; kerro nyt, Grumio hyvä, jotakin uutta.

GRUMIO. No niin: (Laulaa.) "Hih, Hannu, hei, Hannu!" ja niin paljon uutta kuin tahdot..

CURTIS. Niin, sinulla on ne ainaiset kolineesi.

GRUMIO. Laita siis tulta, sillä kylmä minua hirveästi kolii. Missä on kokki? Onko illallinen valmis, onko talo siistitty, onko kaislat lattialla,^[12] onko hämähäkin verkot poistettu, onko palvelijoilla uudet parkkumit ja valkeat sukat ja kaikilla käskyläisillä häävaatteet yllä? Onko tuopit pesty ja jumprut puhtaat, verhot paikoillaan ja kaikki kunnossa?

CURTIS. Kaikki reilassa; siis, sano nyt jotakin uutta.

GRUMIO. Ensiksikin tiedä, että hevoseni on väsynyt; ja että herrani ja rouvani ovat lentäneet toinen toisensa niskaan.

CURTIS. Mitä?

GRUMIO. Niin, satulasta nurinniskoin rapakkoon; ja siihen liittyy eräs tarina.

CURTIS. Mikä? Sano, hyvä Grumio.

GRUMIO. Tänne korvasi!

CURTIS. Tässä on!

GRUMIO. Tuossa on!

(Lyö häntä korvalle.)

CURTIS. Tämähän on jo tarinan tuntemista, eikä vain kuulemista.

GRUMIO. Sen vuoksi sitä sanotaankin tunnolliseksi tarinaksi; ja tämä puusti oli vain koputus korvallesi, että suvaisit kuulla. Nyt alotan: *Imprimis*, ajoimme alas lokaista mäkeä, herrani ratsastaen rouvani takana, —

CURTIS. Molemmatko yhdessä hevosesä?

GRUMIO. Mitä sillä tarkoitat?

CURTIS. He, hevosta vain.

GRUMIO. Kerro siis itse se tarina. Mutta jos sinä et olisi minua keskeyttänyt, niin olisit saanut kuulla, kuinka rouvan hevonen kaatui, ja hän hevosen alle; olisit saanut kuulla, kuinka ruokottomaan paikkaan, ja kuinka tahratuksi hän tuli; kuinka herra jätti hänet siihen hevosen alle; kuinka hän minua pieksi siitä, että rouvan hevonen kompastui; kuinka rouva kahlasi liassa raastaakseen minut irti hänestä; kuinka herra kiroili, kuinka rouva rukoili, hän, joka ei

milloinkaan ennen ollut rukoillut; kuinka minä huusin; kuinka hevoset karkasivat tiehensä; kuinka rouvan suitset katkesivat; kuinka minä menetin häntävyöni, — ja monta muuta muistettavaa seikkaa, jotka nyt saavat unhotukseen kuolla, ja sinäkin kokemusta vailla palata hautaasi.

CURTIS. Tästä päättäen on herra äkäisempi kuin rouva.

GRUMIO. Niin onkin; ja sen saat sinä ja teistä kaikista julkeimmat tuntea, jahka hän tulee kotiin. Vaan mitä tässä joutavia höpisen! — Huuda tänne Natu, Jooseppi, Niku, Vilppu, Valteri, Oluvinen ja kaikki muut; laita että kampaavat sileäksi päänsä, harjaavat siniset nuttunsa ja sitovat kunnollisesti sukkanauhansa; katso että kumartaessaan raapaisevat vasemmalla jalalla ja etteivät millään muotoa koske herrani hevosen häntäkarvaankaan, ennenkuin ovat kättään suudelleet. Ovatko he kaikki valmiit?

CURTIS. Ovat.

GRUMIO. Kutsu ne tänne.

CURTIS. Kuuletteko? Hoi! — Teidän pitää mennä herraamme vastaan, antaaksenne arvoa rouvalle.

GRUMIO. Oo, kylläpä hän ilmankin on arvollinen.

CURTIS. Kukapa ei sitä tietäisi?

GRUMIO. Sinä, näen mä, kun kutsut kokoon väkeä antamaan hänelle arvoa.

CURTIS. Kutsun heitä häntä arvioimaan.

GRUMIO. Hän ei varmaankaan tule heidän kaupiteltavakseen.

(Useita palvelijoita tulee.)

NATU. Tervetuloa kotiin, Grumio!

VILPPU. Mitä kuuluu, Grumio?

JOOSEPPI. Kas, Grumio!

NIKU. Grumio toveri!

NATU. Mitä kuuluu, vanha poika?

GRUMIO. Tervetuloa, sinä! — Kuinka voit, sinä? — Kas, sinäkö? — Sinäkin, kamraati! — Tämä olkoon tervehdykseksi. No, te nästit pojat, onko kaikki valmista, kaikki siistiä?

NATU. Kaikki on valmista. Kuinka lähellä on herra?

GRUMIO. Heti käsillä, parahiksi ratsailta astunut; siis älkää — Tuhat tulimmaista, vait, hiljaa! Kuulen herrani jo tulevan.

(Petruccio ja Katariina tulevat.)

PETRUCHIO.

Miss' on ne koirat? Ovell' eikö ketään,

Ken pitäis jalustinta, ratsun korjais?

Miss' ovat Natu, Reko, Jooseppi?

KAIKKI PALVELIJAT.

Tässä, tässä, herra! tässä, herra!

PETRUCHIO.

Niin, tässä, herra! tässä, herra! tässä, herra!

Te tompellit ja säädyttömät pöllöt!

Ei järjestystä, tapaa, huutia! —

Miss' on se hölmö, jonka eeltä laitoin?

GRUMIO.

Täss', yhtä hölmönä kuin laittaissanne.

PETRUCHIO.

Maamoukka! Senkin ajojuhta-kaakki!

Sun tuli puistossa mua kohdata,

Nää laiskat jortit kaikki mukanasi.

GRUMIO.

Ei Natun takki ollut vallan valmis,

Ja nyörit puuttui Kaapon kengistä,

Ei sorttaa Pekan hatun mustukkeeksi,

Ja kesken oli Vilpun miekantuppi;

Vain Reku, Aatu, Rappu ovat siistit,

Muut kaikki vanhoiss' ovat ryysyissään;

Mut näinkin vastass' ovat kaikki tässä.

PETRUCHIO.

Pois, konnat! Tuokaa sisään illallinen.

(Palvelijat menevät.)

(Laulaa.) "Miss' eloni on entinen —
Miss' ovat" — Istu, Kati, tervetullut!
Ho, ho, ho, hoo!

(Palvelijat tuovat illallisen.)

No, joutuin! — Pidä hauskaa, Katiseni! —
Pois saappaat jalastani, mölhöt, joutuin!
(Laulaa.) "Oli kerran munkki, harmaaveli,
Ja pitkin tietä hän astuskeli;" —
Seis, konna! Nyrjähytät jalkani.
Kas, tuossa! Riisu toinen varovammin. —

(Lyö häntä.)

Pidä hauskaa, Katri! — Vettä tänne! Pian! —
Miss' Into-hurttni? — Mies, sinä tänne
Mun nouda orpanani Ferdinand.

(Palvelija menee.)

Hyväile tuota, Kati, suuta suikkaa. —
Miss' ovat tohvelini? — Entä vesi?

(Palvelija tuo vesikannun ja vadin.)

Peseydy, Katiseni!^[13] Tervetullut! —

(Palvelija pudottaa kannun.)

Kirottu konna! Miks sen pudotit!

KATARIINA.

Oi, rauhoitu! Se meni vahingossa.

PETRUCHIO.

Äpärä, aasinkorva, pölkkyä!
Käy, Kati, istumaan; sun on kai nälkä.
Sinäkö siunaat ruoan, vaiko minä?
Mitä? Oinastako?

1 PALVELIJA.

Niin.

PETRUCHIO.

Ken toi sen?

1 PALVELIJA.

Minä.

PETRUCHIO.

Se palanutt' on; palanutt' on kaikki. —
Ne vintiöt! — Miss' on se kokki-lurjus?
Kuink' uskallatte, konnat, moista laittaa
Ja ruokaa tarjota, jot' en voi syödä.
Pois viekää kaikki, lasit, lautaset.

(Viskaa maahan ruoat ja astiat.)

Typerät pässit, säädyttömät lortit!
Haa! Myhkäättekö? Kyllä kohta näytän!

KATARIINA.

Noin, rakas puolisoni, älä ärjy;
Hyväähän ruoka oli, kelpais syödä.

PETRUCHIO.

Ei, Kati, kuivaa vain ja palanutta,
Ja mult' on moinen jyrkkään kielletty:
Se kiihtää sappea ja siittää äkää.
Parempi meidän kahden paastota —
Kun sapellinen kummankin on luonto —
Kuin syödä moista lihaa taudiksemme.

Siis tyynny, huomenna se korvataan,
Ja tän yön miehissä nyt paastoamme.
Pois tule, morsiuskammariin sun saatan.

(Petruccio, Katariina ja Curtis menevät.)

NATU.
Oletko, Pekka, koskaan moista nähnyt?

PEKKA.
Hän tappaa hänet omill' oikuillaan.

(Curtis palaa.)

GRUMIO.
Miss' on hän nyt?

CURTIS.
He, hänen kammarissaan,
Ja saarnaa hälle kieltäytymistä;
Kiroilee, noituu, eikä vaimo-raukka
Puhua tohdi, seistä, päätään nostaa,
Vaan istuu niinkuin unen torroksissa.
Pois, pois! Hän tuossa tulee tänne taas.

(Menevät.)

(Petruccio palaa.)

PETRUCHIO.
Näin hallintaani viisaast' alotan,
Ja toivon että tulee loppu hyvä.
Havukka nälissään on, vatsa tyhjä,
Eik' ennen ruokaa saa kuin kesyttyy,
Se muuten herrans' äänt' ei koskaan kuule.
Viel' yks on keino sitä taltuttaa,
Niin että lähestyy ja kutsun tuntee:
Valvottaa täytyy, niinkuin haukan tehdään,
Jok' äänt' ei kuule, viuhtoo vain ja riuhtoo.
Ei ruokaa tänään saanut, eikä saakkaan,
Ei viime yönä unt', eik' ensi yönä.
Kuin äsken ruoassa, niin vuoteessakin
Jos jonkinlaista vikaa koitan löytää;
Ma sinne tänne patjat, tyynyt viskaan
Ja huiskin haiskin peitot, lakanat,
Ja kesken rymäkkätä vannon, että
Sulasta hellyydestä kaikki teen.
Näin koko yön ma häntä valvotan;
Jos torkahtaa, niin riitelen ja pauhaan
Ja huudollani pidän valveill' yhä.
Näin vaimon tappaa hellyydellä voi;^[14]
Näin tylyn, tyrmän luontons' aion suistaa.
Ken paremmin voi äksyn taltuttaa,
Sanokoon pois, niin laupeutt' osoittaa.

(Menee.)

Toinen kohtaus.

Padua. Baptistan talon edusta.

(Tranio ja Hortensio tulevat.)

TRANIO.
Mut, Licio, voisiko Bianca-neiti
Rakastaa toista kuin Lucentiota?
Mua tyhjäll' uskottelee, luulemma.

HORTENSIO.
Niin, nähdäksenne että puhun totta,
Vain hänen opetustaan tarkatkaa.

(Vetäytyvät syrjään.)

(Bianca ja Lucentio tulevat.)

LUCENTIO.

No, neiti, hyödyttääkö opetus?

BIANCA.

Mit' opetatte? Neuvokaa se ensin.

LUCENTIO.

Mit' itse taidan: lemmen taitoa.

BIANCA.

Sen taidon taituriksi tulkaa pian.

LUCENTIO.

Kun sydämmessänne ma vain saan sijan.

(Astuvat pois.)

HORTENSIO (tulee esiin).

Nopea edistys! Mut vannoittehan,
Ett' ei Bianca ketään maailmassa
Niin paljon lemmi kuin Lucentiota.

TRANIO.

Kirottu lempi! Kiero vaimoväki! —
Sen sanon, Licio, tää on kummallista.

HORTENSIO.

Mua oikein tuntekaa: en ole Licio,
En soittoniekka, vaikka siltä näytän,
Vaan mies, ken inhoo valepuvuss' olla
Mokoman vuoks, jok' ylimyksen hylkää
Ja moista retkaletta jumaloi;
Hortensio on, tietkää, nimeni.

TRANIO.

Signior Hortensio, usein olen kuullut,
Kuink' intoisesti lemmitte Biancaa.
Kun nyt näen itse, mikä lehko on hän,
Niin kanssanne, jos siihen tyydytte,
Biancan lemmeist' iäksi ma luovun.

HORTENSIO.

Kas, kuinka halaavat ja suutelevat!
Lucentio, tuossa käteni: ma lupaan
Ett' enää hänt' en kosi; hylkään hänet:
Hän sit' ei hellyytt' ole ansainnut,
Mill' olen, hupsu, häntä mairitellut.

TRANIO.

Vakaasti vannon minäi, etten häntä
Ikänä nai, en, vaikka rukoilisi.
Hyi, kuinka julkeasti tuota liehii!

HORTENSIO.

Muut kaikki hänet heittäkööt, pait tuo!
Ja minä, jotta vala vahva oisi,
Nain vielä huomenissa rikkaan lesken,
Jok' on mua yhtä paljon lempinyt
Kuin minä tuota hävytöntä haaskaa.
Hyvästi vain, signior Lucentio! —
Mun sydämmeni naisen hyvyys voittaa,
Ei kauniit silmät. Jääkää hyvästi,
Lujana pysyn siinä, minkä vannoin.

(Hortensio menee. Lucentio ja Bianca palaavat.)

TRANIO.

Bianca-neiti, onni suotakoon,
Ja siunaus poluillenne vuotakoon! —
Niin, rakkahani, teidät yllätin;
Hylkäämme teidät, minä ja Hortensio.

BIANCA.

Pois pila! Molemmat mun hylkäätekö?

TRANIO.
Molemmat.

LUCENTIO.
Siis on päästy Liciosta.

TRANIO.
Niin, hän nyt aikoo ottaa hauskan lesken
Ja yksin päivin kihlata ja naida.

BIANCA.
Jumala hänelle suokoon iloa!

TRANIO.
Hän siitä kesyn tekee.

BIANCA.
Niin hän sanoo!

TRANIO.
Kesytyskouluunkin jo mennyt on.

BIANCA.
Kesytyskouluun? Onko semmoinenkin?

TRANIO.
On, on, ja ohjaajana on Petruchio:
Hän opettaa sen seitsemätkin temput,
Mill' äkäpussit kesyttää ja hemput.

(Biondello tulee juoksujalassa.)

BIONDELLO.
Oi, herra, herra! Väijyin niin, ett' olen
Kuin koira uupunut; mut vihdoin tuli
Mäkeä alas vanha enkeli;
Hän sopii meille.

TRANIO.
Kuka, Biondello?

BIONDELLO.
Majisteri tai mikä jupisteri,
En tiedä oikein; puku vain on jäykkä,
Ja käynti, ryhti niinkuin minkä taaton.

LUCENTIO.
Mut, Tranio, mitä meidän tulee häneen?

TRANIO.
Jos herkkä uskomaan on tarinaani,
Niin riemulla Vincention osaa näyttää
Ja takuun herra Baptistalle suo,
Ikäänkuin oisi hän Vincentio itse. —
Pois armainenne! Minut jättäkää.

(Lucentio ja Bianca menevät.)

(Majisteri tulee.)

MAJISTERI.
Jumalan rauha!

TRANIO.
Rauha! Tervetullut!
Tähänkö päättyy vaiko jatkuu matka?

MAJISTERI.
Pariksi viikoksi se tähän päättyy,
Vaan sitten jatkuu, jatkuu Roomaan asti,
Ja sieltä Tripoliin, jos eletään.

TRANIO.

Tulette mistä kaukaa?

MAJISTERI.

Mantuasta.

TRANIO.

Vai Mantuasta? — Herra varjele!
Paduaan tuletteko hengen kaupan?

MAJISTERI.

Kuin? Hengen kaupan? Pahojapa kuuluu.

TRANIO.

Ken Mantuasta tulee Paduaan,
On kuolon oma. Syykö outo teille?
Venetia laivanne on pidättänyt,
Ja doogi — riidoin herttuanne kanssa, —
Sen julkisesti julistanut on.
On kummaa — Vaan kun tulitte vast' ikään,
Niin ette liene kuullut julistusta.

MAJISTERI.

Ah, herra, paha pahempi se mulle:
On vekseleitä mulla Florensista,
Jotk' olis tänne jätettävät.

TRANIO.

Hyvä!

Ma tehdäkseni teille palveluksen
Näin teitä neuvon: — sanokaa tok' ensin,
Pisassa oletteko koskaan ollut?

MAJISTERI.

Useinkin Pisass' ollut, Pisassa,
Tuoss' arvon porvareistaan kuuluisassa.

TRANIO.

Siis tuntenette myös Vincention?

MAJISTERI.

En tunne, mutta hänest' olen kuullut:
On summattoman rikas kauppias.

TRANIO.

Mun isäni hän on; ja, totta puhein,
Näkönne paljon häneen vivahtaa.

BIONDELLO (syrjään).

Juur' niinkuin osterihin omena!

TRANIO.

Pulasta auttaakseni henkenne
Teen hänen vuokseen teille tämän hyvän;
Se vähin onnenne ei ole suinkaan,
Ett' olette Vincention näköinen;
Nimeään saatte käyttää, luottoaan
Ja talossani olla mielivieras.
Niin käyttäytykää vain kuin teidän tulee,
Niin — ymmärrättehän — siell' olla saatte
Siks kuin on toimitettu toimenne.
Jos hyvää tää, niin ottakaa se vastaan.

MAJISTERI.

Sen teen, ja pidän teitä iäti
Eloni, vapauteni turvaajana.

TRANIO.

Siis tulkaa mukaan, heti käymme toimeen.
Tään ohimennen teille sanon vain:
Isääni tänne joka päivä varron
Takaamaan myötäjäiset, kun, näet, aion
Erään Baptistan tyttären ma naida.
Lähemmät ohjeet annan teille pian;
Nyt tulkaa säälliseksi pukeumaan.

(Menevät.)

Kolmas kohta.

Huone Petruchion maatalossa.

(Katarina ja Grumio tulevat.)

GRUMIO.

En, totta, kuolemakseni en tohdi!

KATARIINA.

Sit' ilkkuvampi, mitä loukkaavampi!
Hän naiko minut nälkään tappaakseen?
Isäni taloon kerjääjä kun tulee,
Saa pyytäessään heti apua,
Tai ainakin saa laupeutt' osaksensa.
Mut minä, joka kerjätä en osaa
Ja jonk' ei koskaan tarvis kerjätä,
Näin nälkään kuolen, unen puutteest' uuvun,
Torat ruokana ja kirot valvatteena;
Ja — mikä enemmän kuin puute vihloo —
Tuon sulan lemmen varjolla hän tekee,
Ikäänkuin ravinto ja uni mulle
Tois kuolintaudin taikka äkki-surman.
Siis ole hyvä, hanki vähän ruokaa,
Mit' olkoonkin, kun vain on syötävää.

GRUMIO.

Vasikansorkkaa ehkä haluatte?

KATARIINA.

Ooh, se on hyvää, sitä mulle tuo.

GRUMIO.

Se, varon ma, on liian kiihoittavaa.
Mut ehkä voissa paistettua suolta?

KATARIINA.

Se mainiota; sitä hanki vain.

GRUMIO.

En tiedä, vaan lie sekin kiihoittavaa.
Mut pihvipaistia ja sinappia?

KATARIINA.

No, sehän onkin mieliruokaani.

GRUMIO.

Niin, mutta sinappi on vähän tuimaa.

KATARIINA.

Tuo pihvi vain ja jätä sinappi.

GRUMIO.

Se ei käy, sinappia olla pitää,
Mult' ette muuten pihviäkään saa.

KATARIINA.

Siis jompaakumpaa, taikka molempia.

GRUMIO.

Siis sinappia ilman pihviä.

KATARIINA.

Pois tiehes, senkin viekas vilkkuri!

(Lyö häntä.)

Vain ruokain nimillä mua ravitset,
Kirottu sinä joukkokuntinesi,
Jotk' iloitsette kurjuudestani!
Pois tiehesi, ma sanon!

(Petruccio, ruokavati kädessä, ja Hortensio tulevat.)

PETRUCHIO.

Kuink' on sun, Kati? Rakas, allapäinkö?

HORTENSIO.

Miten on mieli?

KATARIINA.

Synkkä, varsin synkkä.

PETRUCHIO.

Ilostu; minuun riemukatse luo!
Täss', armas, näet huoleni, kun itse
Ma ruokas laitan ja sen sulle tuon.

(Asettaa vadin pöydälle.)

Tää hyvyys, Kati, kiitost' ansainnee.
Mitä? Eikö sanaakaan? Siis täst' et pidä,
Ja kaikki vaivani on turhaa ollut. —
Pois viekää ruoka!

KATARIINA.

Ei, ei, jättäkää!

PETRUCHIO.

On halvastakin työstä tapa kiittää:
Siis kiitä, ennenkuin sa ruokaan kosket.

HORTENSIO.

Petruccio, hyi, nyt moitett' ansaitsette! —
Teen seuraa teille, Katri rouva, tulkaa!

PETRUCHIO (syrjään).

Jos ystäv' olet, kaikki syö, Hortensio! —
No, käpyseni, ruoka maistukoon!
Syö joutuin, Kati! — Ja nyt, kultaseni,
Isäsi taloon taaskin palaamme,
Ja siellä liehumme ja komeilemme,
Kapotit yllä, pönkät, tönkät, puuhkat,
Sametit, kullat, silkit, muutkin ruuhkat,
Vyöt, viuhkat, renkaat, helmet, koristeet
Ja pitsit, litsit, helyt, hetaleet.
Jo kyllin söitkö? Tässä ompelija
Koruja tuo ja silkkipukimia. —

(Räätäli tulee.)

Tulehan, räätäli, ja helus näytä.
Esille kangas! —

(Korukauppias tulee.)

Mit' on sulla, mies?

KORUKAUPPIAS.

Se tanu, jonka armo tilasi.

PETRUCHIO.

Sehän on muodoltaan kuin liemikuppi!
Samettikulppo! Ruma, hyi, ja rivo!
Kuin karinkaukalo tai pähkinä,
Mitätön, turha lelu, vauvan myssy!
Pois mokoma, ja hanki suurempi!

KATARIINA.

En tahdo suurempaa: tää muodiss' on,
Ja tällainen on lakki hienostolla.

PETRUCHIO.

Saat sellaisen, kun ensin hienostut,
Mut ennen et.

HORTENSIO (syrjään).

Ja hopuss' ei se käy.

KATARIINA.

Mitä, herra? Lie mun lupa puhua,
Ja puhua ma tahdon: laps en ole;
Mua paremmatkin kuulleet on; jos teitä
Puheeni vaivaa, korvat tukkikaa.
Sydämmen haikeudesta puhuu suuni;
Jos vaikenen, niin sydän halkeaa,
Ja ennen kuin sen sallin, viimetinkaan
Vapaasti tahdon käyttää kieltäni.

PETRUCHIO.

Totuuden lausuit: hattu tuo on rivo,
Putinkivormu, pata, silkkitorrttu.
Sinusta pidän, kun et siihen mielly.

KATARIINA.

Pidä tai älä pidä, siihen miellyn,
Ja tämän tahdon, tai en mitään tahdo.

(Korukauppias poistuu.)

PETRUCHIO.

Hametta etkö? — Tänne, räätäli!
Hyväinen aika, mikä kouko tämä?
Tämäkö hiha? Sehän on kuin tykki:
Noin ristiin, rastiin leikelty kuin torttu!
Pykälät, renkut, venkut, raot, vaot
Kuin parturilan suitsumaljoissa!
Haa! Mitä, pirun nimessä, on tämä?

HORTENSIO (syrjään).

Hän ei saa hamett' eikä hattua.

RÄÄTÄLI.

Sen käskitte mun tehdä täsmälleen
Niin kuin se nykyajan muoti vaatii.

PETRUCHIO.

Niin tein; mut muista, etten käsenyt
Sua sitä muodin mukaan turmelemaan.
Pois täältä, juokse kotiin päätäpahkaa!
Minusta et saa kauppattavaa.
Pois, pois! ja käytä tuota miten tahdot.

KATARIINA.

Noin muodikast' en hamett' ole nähnyt,
Noin sievää, siroa ja sopivaa.
Te ilvenuken minustako teette?

PETRUCHIO.

Tuo tuossa sinust' ilvenuken tekee.

RÄÄTÄLI.

Hän sanoo, että teidän armonne tekee hänestä ilvenuken.

PETRUCHIO.

Hävytön röykkiö! Sen valehtelet,
Sa neule, vinkerpori, kyynärä,
Puolkyynärä sa, kortteli, sa tuuma,
Täinmuna, saivar, kirppu! Näinkö uhmaa
Mua kodiss' omassani neuleenrihma?
Pois, senkin paikka, tilkku, kankaanpää,
Tai omalla sua kyynärälläs mittaan,
Niin että elinaikasi sen muistat!
Sen sanon minä: pilattu on hame.

RÄÄTÄLI.

Petytte, armo hyvä; hame tehty
On niinkuin mestarille neuvottiin.
Sen kuosist' antoi Grumio määräyksen.

GRUMIO. En määräyst' antanut, vaan kankaan annoin.

RÄÄTÄLI. Mut kuinka tahdoitte sen tehdyksi?

GRUMIO. He, hitto, neulalla ja langalla!

RÄÄTÄLI. Mut kuinka tahdoitte sen leikatuksi?

GRUMIO. Olethan sinä leikellyt jos mitä.

RÄÄTÄLI. Niin olenkin.

GRUMIO. Älä vain kunniaani leikkaa. Monta miestä olet piukentanut; minua vain älä piukenna: minä en tahdo tulla leikatuksi enkä piukennetuksi. Sen minä sinulle sanon: minä pyysin mestariasi leikkaamaan kankaan, vaan en pyytänyt häntä leikkaamaan sitä kappaleiksi; ergo, sinä valehtelet.

RÄÄTÄLI. Tässä on tilauslista todistukseksi.

PETRUCHIO. Lue se.

GRUMIO. Se lista valehtelee hänen omaan kurkkuunsa, jos hän sanoo, että minä niin sanoin.

RÄÄTÄLI. "*Imprimis*, löyhä hame."

GRUMIO. Herra, jos minä koskaan olen puhunut löyhästä hameesta, niin neulokaa minut sen laahukseen ja lyökää kuoliaaksi ruskealla lankakerällä. Sanoin vain: hame.

PETRUCHIO. Jatka!

RÄÄTÄLI. "Pieni, pyöreä kaulus."

GRUMIO. Kauluksen tunnustan.

RÄÄTÄLI. "Puuhka-hiha."

GRUMIO. Kaksi hihaa tunnustan.

RÄÄTÄLI. "Hihat siroksi leikatut."

PETRUCHIO. Niin, siinä se koiruus piilee.

GRUMIO. Laskuvirhe, hyvä herra, laskuvirhe! Sanoin että hihat oli auki leikattavat ja taas kiinni neulottavat, ja sen tahdon sinussa toteen näyttää, vaikka pikkusormesi onkin sormustimella pansaroitu.

RÄÄTÄLI. Totta on, mitä sanoin; ja jos missä sinut käsiini saan, niin kyllä sulle näytän.

GRUMIO. Olen paikalla valmis; ota sinä lasku ja anna minulle mittapuu, äläkä minua säästä.

HORTENSIO. Herra varjelkoon, Grumio, silloin hän pian joutuu laskusta pois!

PETRUCHIO. Niin, herra, hame tuo ei kuulu mulle.

GRUMIO. Niin, aivan niin, se kuuluu rouvalle.

PETRUCHIO. Vie mestarisi käyttövaraksi.

GRUMIO. Älä, konna, henkesi tähden! Vai rouvani hame sinun mestarisi käyttövaraksi!

PETRUCHIO. Mitä tuolla tarkoitat, mies?

GRUMIO. Ah, herra, tarkoitus on syvällisempi kuin luulette: rouvaniko hame hänen mestarinsa käyttövaraksi? Hyi, hyi, hyi!

PETRUCHIO (syrjään).

Hortensio, sano, että maksat hameen. —

(Ääneen.) Pois vie se! Mene; sanaakaan ei enää!

HORTENSIO.

Minulta huomenna saat hameen hinnan.

Tuot' äkkinäisyytt' älä pahastu.

Nyt mene; terveisiä mestarille!

(Räätäli menee.)

PETRUCHIO.

Tule, Kati! Isäs luo nyt lähtekäämme

Näiss' alhaisissa arkivaatteissa;

Komea kukkaro, mut puku halpa:

Näet, henki se on ruumiin rikkaus.

Kuin mustan pilven alta aurinko,

Niin halvan puvun alta arvo loistaa.

Vai onko närhi leivost' ylevämpi,

Siks ett' on sillä sulat kauniimmat?

Tai kyykö parempi on airokalaa,

Siks että viehättää sen kirjonahka?

Ei, Kati; suakaan ei huonommaksi

Tuo halpa puku tee ja arkiasu.

Jos se sua hävettää, niin syytä mua.

Siis rohjennu; me heti lähdemme

Isäsi taloon juhlimaan ja syömään.

Väkeni tänne! Matkustamme heti;

Hevoset viekää lehtikujan suuhun:

Sielt' ajamme, mut sinne kävelemme.
Nyt, luulemma, on kello seitsemän,
Perillä voimme olla puoliseksi.

KATARIINA.

Vakuutan että kello on jo kaksi;
Te sinne tuskin illaks ehditte.

PETRUCHIO.

Sen pitää olla seitsemän, kun lähden.
Jos mitä sanon, teen tai aion tehdä,
Sin' aina jankkaat vastaan. Matka jää:
En lähde minä tänään; kun sen teen,
Niin pitää kellon olla mitä sanoin.

HORTENSIO.

Niin, päivääkin se herra komentaa!

(Menevät.)

LOORDI.

Hoi tänne!

(Palvelijoita tulee.)

Hän nukkuu. Hiljaa hänet nostakaa
Ja omiin vaatteisiinsa pukekaa;
Mut varokaa, ettei hän herää.

1 PALVELIJA.

Kyllä.

Avuksi tulkaa häntä kantamaan.

(Kantavat pois Sukin.)

Neljäs kohtaus.

Padua. Baptistan talon edusta.

(Tranio ja majisteri, Vincentioksi puettuna, tulevat.)

TRANIO.

Täss' on se talo; huudanko ma, herra?

MAJISTERI.

No, tietystikin. Mutta, jos en pety,
Signior Baptistan pitäis muistaa minut:
Kaksikymment' ajastaikaa sitten yhdess'
Asuimme Genuassa Pegasossa.

TRANIO.

Hyv' on; vain tehtävänne muistakaa,
Ja tuima olkaa, niinkuin isän tulee.

(Biondello tulee.)

MAJISTERI.

Sen lupaan. Mutta tuossa tulee poika:
Pitänee häntäkin kai neuvoa.

TRANIO.

Hänestä huolet' olkaa. — Biondello,
Tee tyyten tehtäväsi; paina mieleen,
Ett' tämä herra on Vincentio.

BIONDELLO.

Ei siitä pelkoa.

TRANIO.

Sanoitko asian Baptistalle?

BIONDELLO.

Isänne on Venetiassa, sanoin,
Ja tänään häntä tänne varrotte.

TRANIO.

Sin' olet kelpo poika; tuossa sulle!

(Antaa hänelle juomarahaa.)

Baptista tulee. — Käykää juoneen, herra! —

(Baptista ja Lucentio tulevat.)

Paraksi tulette, Signior Baptista. —
Täss', isä, on se herra, josta puhuin.
Nyt pyydän, tehkää isän työ ja suokaa
Bianca mulle isänperinnöstä.

MAJISTERI.

Soh, hiljaa, poika! — Luvallanne, herra:
Kun tänne Paduaan ma saatavia
Perimään tulini, kuulin pojaltani
Sen tähdellisen uutisen, ett' oli
Hän tyttäreeenne lemmensuhteessa.
Nyt mainehenne vuoks ja senkin vuoksi,
Ett' on hän tyttäreeenne kiintynyt
Ja tämä häneen, viivyttää en tahdo,
Vaan, niinkuin hellä isä, jouduttaa
Vain naimistaan. Jos sama teilläkin
On hyvä tahto, pitäkäämme neuvot,
Niin näette, että halukas ja valmis
Min' olen naimakauppaan suostumaan;
Sill' epäillä en teitä voi, Baptista,
Kun maineestanne hyvää kuulin vain.

BAPTISTA.

Sanani anteeks suokaatte, signior:
Mua miellyttää tuo lyhyt suorutenne.
Niin, oikein, poikanne Lucentio lempii
Mun tytärtäin, ja tämä lempii häntä,
Jos molemmat ei perin teeskentele.
Siis, jos ei teillä muuta sanomista,
Kuin että hän saa isän-sydämemme
Ja tyttäreni hyvät myötäjäiset,
Niin kauppa tehty on, ja poikanne
On luvallani saapa tyttäreni.

TRANIO.

Suur' kiitos, herra! Missä teist' on paras
Julaista kihlaus ja kirjat tehdä
Molempain meidän tyydytykseksi?

BAPTISTA.

Ei vainkaan minun talossani: seinill'
On korvat, mull' on monta palvelijaa.
Lisäksi vanha Gremio yhä vaanii:
Vois sattumalta meidät yllättää.

TRANIO.

Siis minun luonani, jos suvaitsette:
Siell' asuu isäni, ja vielä tänään
Asian voimme salavihkaa päättää.
Tää palvelija tuokoon tyttäreenne,
Notaarin heti hankkii poikani.
Pahinta vain: kun hätäiset on laitteet,
Tytyä saatte halpaan hätäruokaan.

BAPTISTA.

Vähätpä siitä! — Cambio, juokse kotiin,
Biancaa káske heti pukeumaan.
Jos kysyy, kerro mit' on tapahtunut:
Lucention isä ett' on Paduassa,
Ja ett' on kohta hän Lucention vaimo.

LUCENTIO.

Oi, sitä jumalilta rukoilin!

TRANIO.

Jumalat jätä rauhaan; nyt vain mene. —

(Lucentio menee.)^[15]

Signior Baptista, tietä näytänkö?
Siis tervetullut! Yhdet vain on ruoat;
Pisassa sitten parataan.

BAPTISTA.

Ma tulen.

(Tranio, majisteri ja Baptista menevät.)

BIONDELLO. Cambio!

LUCENTIO. Mitä nyt, Biondello?

BIONDELLO. Näitte kai, kuinka herrani iski teille silmää ja hymähteli?

LUCENTIO. Mitä se tietää, Biondello?

BIONDELLO. Oo, ei mitään; mutta hän jätti minut tänne jälkeensä selittämään teille hänen viittojensa ja merkkiensä mielen ja tarkoituksen.

LUCENTIO. No, selitä ne sitten.

BIONDELLO. Näin ikään siis: Baptistasta ei vaaraa, hän pakisee nyt petollisen pojan petollisen isän kanssa.

LUCENTIO. No, ja mitä sitte?

BIONDELLO. Teidän on määrä viedä hänen tytärtään illallispöytään.

LUCENTIO. Entä sitte?

BIONDELLO. Pyhän Luukas-kirkon vanha pastori on teille apuna milloin hyvänsä.

LUCENTIO. Ja mitä tietää tämä kaikki?

BIONDELLO. Sitä en minä tiedä; sen vain tiedän, että he puuhaavat väärää tallekirjaa; Ottakaa te hänet talteen *cum privilegio ad imprimendum solum*. Kirkkoon pois! — ottakaa mukaan pappi, lukkari ja pari pätevää, kunniallista todistajaa.

Jos tää ei keino auta, niin en minä muuta keksi: Biancan saatte mielestänne heittää ainaiseksi.

LUCENTIO. Kuules sinä, Biondello, —

BIONDELLO. Ei ole aikaa. Tunnen tytön, joka tuli naiduksi eräänä iltapäivänä, kun meni puutarhaan poimimaan persiljaa kanin täytteeksi; ja niin voitte tekin tehdä, herra, ja sillä hyvästi! Herrani käski minun mennä Sant Luukaaseen pyytämään pappia olemaan saapuvilla, kun te tulette sivullisenne kanssa.

(Menee.)

LUCENTIO.

Ma voin ja tahdon, jos hän siihen suostuu;
Ja sen hän tekee; miks siis epäilen?
Käy kuinka käy, ma tahdon liehakoita;
Kovalle ottaa, jos ei Cambio voita.

(Menee.)

Viides kohtaus.

Maantie.

(Petruccio, Katariina ja Hortensio tulevat.)

PETRUCHIO.

Hiis olkoon, joudu! Isän luo on matka.
Hyväinen aika, kuinka paistaa kuu!

KATARIINA.

Kuu? Aurinkohan! Ei nyt kuutamaa.

PETRUCHIO.

Se kuu on, joka paistaa, sanon minä.

KATARIINA.

Ei, aurinkohan paistaa, tiedän minä.

PETRUCHIO.

Kautt' emoni pojan, joka olen minä,
Se kuu on, tähti, taikka mitä tahdon,

Ennenkuin tästä isäs taloon lähden. —
Mene ja laita kotiin hevoset. —
Teet aina tenää, aina, aina tenää!

HORTENSIO.
Mukautukaa, tai paikalt' emme pääse.

KATARIINA.
Eteenpäin, oi, kun näin jo pitkäll' ollaan;
Kuu olkoon, aurinko, tai mitä mielit,
Niin, vaikka päresoitto, jos niin tahdot;
Vast'edes vannon, että se se on.

PETRUCHIO.
Se kuu on, sanon minä.

KATARIINA.
Kuu, niin aivan.

PETRUCHIO.
Valetta! Se on Herran aurinko.

KATARIINA.
Niin, Herran aurinko, sen Herra tietköön,
Mut aurinkokaan ei, jos sin' et tahdo;
Ja kuukin vaihtuu, niinkuin mielesi.
Jos miksi nimität sen, se se on
Ja Katariinast' oleva on aina.

HORTENSIO.
Petruccio, eteenpäin! Jo voiton sait.

PETRUCHIO.
Eteenpäin siis! Noin pallon tulee vierrä
Eik' aina ristiin rastiin poikin rataa. —
Mut hiljaa! Mikä seura tulee tuossa?

(Vincentio tulee matkapuvussa.)

(Vincentiolle) Huomenta, kaunis neiti! Mistä matka? —
Sanoppa, Kati, suoraan, oletko
Noin pulskaa vallasnaista koskaan nähnyt?
Sasuillaan valko taistelee ja puna;
Ei taivaall' loista tähdet niin kuin silmät
Kasvoissa noissa taivahallisissa. —
Soma neiti, hyvää päivää vielä kerran! —
Syleile, Kati, tuota kaunotarta.

HORTENSIO (syrjään).
Hän miehen hulluks saa, kun naiseks sanoo.

KATARIINA.
Ihana, soma, raitis immen umppu,
Mihinkä matka, miss' on kotisi?
Miekkoinen isä, joll' on laps noin kaunis,
Mut miekkoisempi mies, jonk' avioksi
Sun suopeat on tähdet määränneet!

PETRUCHIO.
Mit' aiot, Kati? Ethän liene hullu?
Se mies on, rypistynyt ukko-räivä,
Ei tyttö, joksi sinä häntä sanot.

KATARIINA.
Anteeksi, vanha isä, silmän harha:
Näköni aurinko on häikäissyt,
Niin että kaikki näyttää vihannalta.
Nyt näen, ett' olet arvollinen vanhus,
Siis anteeks anna tyhmä erheeni.

PETRUCHIO.
Se, hyvä vanhus, tee, ja sano meille,
Mihinkä matka; jos meill' yks on tie,
Niin seurasi on meille iloksi.

VINCENTIO.

Te, arvon herra, ja te, hauska neiti,
Jonk' outo tervehdys mua peljätti,
Nimeni on Vincentio, Pisass' asun,
Ja matka Paduaan on poikaani
Tapaamaan, jot' en ammoin ole nähnyt.

PETRUCHIO.

Ken nimeltään?

VINCENTIO.

Lucentio, hyvä herra.

PETRUCHIO.

Hyväpä tuo, ja paras pojalle.
Ei yksin ikään, heimouteenkin nähden
Sanoa minun suonet: rakas isä.
Mun puolisoni, tämän rouvan, siskon
Sun poikas äsken nai. Äl' ihmettele,
Äläkä suutu: häll' on kelpo maine
Ja suku suuri, myötäjäiset runsaat,
Lisäksi kaikki ominaisuudet,
Jotk' ylimyksen vaimoll' olla tulee.
Mun suo sua syleillä, Vincentio-vanhus.
Nyt käymme katsomaan sun kelpo poikaas,
Jot' ilahuttaa varmaan tulosi.

VINCENTIO.

Tää tottako? Vai matkamiesten lailla
Pilana pidättekö huviksenne
Vain muukalaista, jonka tapaatte?

HORTENSIO.

Se totta, isä, on; sen vakuutan.

PETRUCHIO.

No, tule pois, niin näet totuuden;
Ens' ilveemme sun teki luulokkaaksi.

(Petruchio, Katariina ja Vincentio menevät.)

HORTENSIO.

Bravo, Petruchio! Miehuutt' annoit mulle.
Nyt lesken luo! Jos aikoo suutaan soittaa,
Niin keinon tiedän, millä suulaat voittaa.

(Menee.)

VIIDES NÄYTÖS.

Ensimmäinen kohtaus.

Padua. Lucention asunnon edusta.

(Biondello, Lucentio ja Bianca tulevat;
Gremio kävelee edestakaisin.)

BIONDELLO. Hiljaa ja joutuin, herra: pappi vartoo.

LUCENTIO. Lennän, Biondello; mutta sinua kenties tarvitaan talossa; mene siis!

BIONDELLO. Enpä vainkaan; ensin tahdon nähdä kirkon selkänne takana; sitten menen takaisin herrani tykö niin pian kuin saatan.

(Lucentio, Bianca ja Biondello menevät.)

GREMIO.

Mua ihmetyttää, missä Cambio viiptyy.

(Petruchio, Katariina, Vincentio ja palvelijoita tulee.)

PETRUCHIO.

Täss' ovi on, Lucentio asuu tässä.
Isäni talo toriin päin on hiukan,

Mun täytyy rientää sinne; hyvästi!

VINCENTIO.

Sit' ennen ei tee pieni naukku pahaa.

Tääll' olen vähän niinkuin isäntä,

Ja taloss' on kai jotain tarjottavaa.

(Koputtaa ovea.)

GREMIO. Siellä sisällä askaroidaan; parasta koputtaa kovemmin.

(Majisteri katsoo ulos ikkunasta.)

MAJISTERI. Kuka se siellä niin kolkuttaa kuin tahtoisi särkeä oven?

VINCENTIO. Onko signior Lucentio kotona, herra?

MAJISTERI. On, kotona on, mutta häntä ei saa puhutella.

VINCENTIO. Mutta jos joku toisi hänelle sata tai parisataa puntaa ajanratoksi?

MAJISTERI. Pitäkää sadat puntanne itse; hän ei niitä tarvitse niin kauan kuin minä elän.

PETRUCHIO. Mitä sanoin teille? Poikaanne pidetään hyvänä Paduassa. — Kuulkaahan, herra, turhitta mutkitta: olkaa hyvä, sanokaa signior Lucentiolle, että hänen isänsä on tullut Pisasta ja seisoo tässä ovella saadakseen häntä puhutella.

MAJISTERI. Valehtelet: hänen isänsä on tullut Pisasta ja katsoo tässä ulos ikkunasta.

VINCENTIO. Oletko sinä hänen isänsä?

MAJISTERI. Olen, herra; niin sanoo hänen äitinsä, jos saan häntä uskoa.

PETRUCHIO (Vincentiolle). Mitä tämä on, herraseni? Suoraa konnuutta, ottaa omakseen toisen miehen nimi!

MAJISTERI. Kiinni se konna! Aikoo ehkä tässä kaupungissa jotakuta pettää minun nimessäni.

(Biondello palaa.)

BIONDELLO. Olen nähnyt heidät kirkossa yhdessä. Jumala suokoon heille hyvää laivamatkaa! — Vaan kuka täällä? Vanha herrani Vincentio! Nyt olemme hukassa, perin hukassa!

VINCENTIO (huomaa Biondellon). Tule tänne, sinä pyövelin ruoka!

BIONDELLO. Tahtoisin sentään saada pitää oman pääni.

VINCENTIO. Tänne, sinä konna! Mitä, oletko sinä unohtanut minut?

BIONDELLO. Unohtanut teidät? En, herra, en ole voinut teitä unohtaa, kun en ikipäivinäni ole teitä koskaan nähnytkään.

VINCENTIO. Mitä, senkin paatunut lurjus, vai et koskaan ole nähnyt herrasi isää, Vincentiota?

BIONDELLO. Mitä? Vanhaa, arvoisaa vanhaa herraaniko? Olen maarinkin: nähkääs, tuossa hän katsoo ulos ikkunasta.

VINCENTIO. Niinkö todellakin?

(Lyö häntä korvalle.)

BIONDELLO. Apua, apua, apua! Täällä hullu mies aikoo tappaa minut.

(Juoksee tiehensä.)

MAJISTERI. Apuun, poikani! — Apuun, signior Baptista!

PETRUCHIO. Tule, Katiseni! Käykäämme tästä syrjään nähdäksemme, kuinka tämä riita päättyy.

(Vetäytyvät syrjään.)

(Majisteri, Baptista, Tranio ja palvelijoita tulee.)

TRANIO. Kuka te olette, herra, kun uskallatte lyödä minun palvelijaani?

VINCENTIO. Kukako minä olen? Kuka te sitten olette, herrani? — Oo, te kuolemattomat jumalat! Senkin koreiltu lurjus! Silkkitakki! Samettihousut! Heleänpunainen viitta! Suippuhattu! — Olen hukassa! Olen hukassa! Sillaikaa kuin minä istun kotona ja säästän, niin poikani ja palvelijani tuhlaavat kaikki yliopistossa.

TRANIO. Mitä? Mikä nyt sitte on?

BAPTISTA. Mitä? Onko mies hullu?

TRANIO. Hyvä herra, puvustanne päättäen näytätte olevan vanha, hiljainen herrasmies, mutta sanoistanne luulisi teidät hulluksi. Hyvä herra, mitä se teitä koskee, jos minä kuljen helmässä ja kullassa? Minulla on siihen varaa, kiitos hyvän isäni.

VINCENTIO. Isäsi, senkin konna! Hän on purjeenneuloja Bergamossa.

BAPTISTA. Erehdytte, herraseni, erehdytte! Sanokaa kuitenkin, minkä luulette hänen nimensä olevan.

VINCENTIO. Hänen nimensäkö? Niinkuin minä en tietäisi hänen nimeään! Minä olen hänet kolmivuotiaasta kasvattanut, ja hänen nimensä on Tranio.

MAJISTERI. Mene tiehesi, senkin hupsu aasi! Hänen nimensä on Lucentio; ja hän on minun ainoa poikani ja tilojeni perijä, minun, signior Vincention.

VINCENTIO. Lucentio? Ah, hän on herransa murhannut! — Vangitkaa hänet, vaadin sitä herttuan nimessä! — Oi, poikani, poikani! — Sano minulle, senkin konna, missä on poikani Lucentio?

TRANIO. Kutsukaa tänne oikeudenpalvelija.

(Muuan palvelijoista menee ja tuo oikeudenpalvelijan.)

Vie tyrmään tuo houkkio! — Isä Baptista, katsokaa, että hän joutuu oikeuden eteen.

VINCENTIO. Minutko tyrmään?

GREMIO. Seis, mies, häntä ei pidä tyrmään viedä!

BAPTISTA. Suu kiinni, signior Gremio! Minä sanon, että hänet pitää viedä tyrmään.

GREMIO. Varokaa, signior Baptista, ettei teitä peijata tässä jutussa. Minä tohdin vanhoa, että tämä on se oikea Vincentio.

MAJISTERI. Vanno, jos tohdit.

GREMIO. En, vanhoa minä en tohdi.

TRANIO. Voisit yhtä hyvin sanoa, että minä en ole Lucentio.

GREMIO. Niin, tiedänhän että sinä olet signior Lucentio.

BAPTISTA. Pois tuo vanha narri! Putkaan pois!

VINCENTIO. Näin vierast' uhata ja rääkätä! Oo, suunnatonta häpeemättömyyttä!

(Biondello palaa, mukanaan Lucentio ja Bianca.)

BIONDELLO. Oo, olemme hukassa! Ja tuossa hän on: kieltäkää hänet, luopukaa hänestä, muuten olemme kaikki perikadossa!

LUCENTIO (polvistuen).

Anteeksi, isä!

VINCENTIO.

Rakas poika, elät?

BIANCA (polvistuen).

Anteeksi, isä!

BAPTISTA.

Mitä sinä rikoit?

Miss' on Lucentio?

LUCENTIO.

Tässä on Lucentio.

Tuoss' isäni, se oikea Vincentio.

Mun avioni tyttäres on nyt,

Sun silmäs vain on varjo pettänyt.

GREMIO.

Ovelaa juonta! Pettää meidät kaikki!

VINCENTIO.

Miss' on se Tranio, se konnan luuta,

Jok' uhmaten mua ilkkui vasten suuta?

BAPTISTA.

Tää eikö Cambio siis olekaan?

BIANCA.

On muuttunut Lucentioksi vaan.

LUCENTIO.

Nää lemmen ihmeit' on. Biancan lempi

Mun vaihtamaan sai osaa Tranion kanssa:

Minuna esiintyi hän kaupungissa;

Ja minä onnellisest' olen vihdoin

Haluttuun päässyt onnen satamaan.

Pakosta teki Tranio, minkä teki;

Mun tähten', isä, hälle anteeks suo.

VINCENTIO. Minä silvon nenän siltä lurjukselta, joka tahtoi lähettää minut tyrmään.

BAPTISTA (Lucentiolle). Mutta kuulkaas, herraseni: oletteko nainut tyttäreni, kysymättä minulta lupaa?

VINCENTIO.

Huolet, Baptista; me kyllä teidät tyydytämme; huolet vain!

Nyt menen tuonne sisään kostamaan tämän konnuuden.

(Menee.)

BAPTISTA.

Ja minä tutkimaan tämän koiruuden syvyyttä.

(Menee.)

LUCENTIO.

Älä kalpene, Bianca; ei isäsi tästä suutu.

(Lucentio ja Bianca menevät.)

GREMIO.

Ma mukaan menen pitoihin; en huoliani huokaa:
Jos muu on toivo mennytkin, niin saanen toki ruokaa.

(Menee.)

(Petruccio ja Katariina tulevat esiin.)

KATARIINA.

Nyt mennään katsomaan, mit' alkaa tuosta.

PETRUCHIO.

No, mennään vain, mut ensin suutelo!

KATARIINA.

Mitä? Keskelläkö katua?

PETRUCHIO.

Mua häpeätkö suudella?

KATARIINA.

En, Herran tietten, mut en tässä kehtaa.

PETRUCHIO.

No, mennään sitte kotiin taas. — Hoi, ratsut! Poika, hoi!

KATARIINA.

No, tuossa saat sen muiskusi! Nyt etkö jäädä voi?

PETRUCHIO.

Näin hyvä on; nyt tule, Kati! Parempi on kerta
Kuin ettei koskaan; myöhä ain' on myöhän verta.

(Menevät.)

Toinen kohtaus.

Huone Lucention talossa.

(Pöytä on katettu. Baptista, Vincentio, Gremio, Majisteri, Lucentio, Bianca, Petruccio, Katariina, Hortensio ja leskivaimo tulevat; Tranio, Biondello, Grumio ja muita passareina.)

LUCENTIO.

Jo lopultakin soraäänet sointui.
Nyt sopii, kun on hurja sota käyty,
Sen vaaroja ja vastuksia nauraa. —
Isääni tervehdi, Bianca soma,
Niin kuin sun isäas minä tervehdin. —
Veli Petruccio, — sisar Katariina, —
Hortensio, sinä, kauniin leskes kanssa, —
Pitäkää hyvänänne talon tarjot:
Nää kemut vain on vatsan tulppana
Pitojen päälle. Pyydän: istukaa!
Jutella voimme samassa ja syödä.

PETRUCHIO.

Ain' yhä: istu, istu, syö ja syö!

BAPTISTA.
Näin hyvää Paduass' on, poikani.

PETRUCHIO.
Ei Padussa mitään, mik' ei hyvää.

HORTENSIO.
Sen meihin nähden todeksi ma soisin.

PETRUCHIO.
Ha, haa! Hortensio pelkää vaimoaan.

LESKI.
En min' oo mikään pelko, tietkää se!

PETRUCHIO.
Älykäs liette, vaan nyt äly petti:
Hänellä, tarkoitin, on pelko teistä.

LESKI.
Kun pää on pyörä, pyörii koko mailma.

PETRUCHIO.
Pyörykkä vastaus!

KATARIINA.
Mitä tarkoittitte?

LESKI.
Sen siitä saa, kun pisti.

PETRUCHIO.
Pisti? Mitä? —
Hortensio, mitä siitä arvelet?

HORTENSIO.
Sanalla-pistämistä tarkoittaa.

PETRUCHIO.
Selitys oiva! Siit' on saapa muiskun.

KATARIINA.
"Kun pää on pyörä, pyörii koko mailma:"
Sanokaa, mitä sillä aattelitte?

LESKI.
Miehenne, joka äkäpussin nai,
Mun miehelleni soisi samaa kai:
Sit' arvon aattelin.

KATARIINA.
Se arvoton
Ol' ajatus.

LESKI.
Niin, aattelinkin teitä.

KATARIINA.
Teit' arvostella olis arvotonta.

PETRUCHIO.
Us, kiinni, Kati!

HORTENSIO.
Us, kiinni, leski!

PETRUCHIO.
Satanen pöytään: tuon lyö Kati alleen!

HORTENSIO.
Se mun on virkani.

PETRUCHIO.
Kuin virkamiehen suusta! Maljas, poika!

(Juo Hortension maljan.)

BAPTISTA (Gremiolle).

Kuink' on tää sutka seura teille mieleen?

GREMIO.

Hyvinpä päänsä yhteen puskevat.

BIANCA.

Kuin? Päänsä yhteen? Koiranleuka voisi
Sanoa: sarvens' yhteen puskevat.

VINCENTIO.

Kas, sekö morsiamen herätti?

BIANCA.

Niin, vaan ei säikyttänyt; nukun jälleen.

PETRUCHIO.

Ei, älkää toki: näin kun alun teitte,
Niin saatte pari pistostakin kestää.

BIANCA.

Olenko lintunne? Pois heti lennän,
Mua jousi vireessä nyt seuratkaa. —
Olette tervetulleet kaikkityynni.

(Bianca, Katariina ja leski menevät.)

PETRUCHIO.

Pääs' pakoon. — Signior Tranio, tätä kurppaa
Te tähtäsitte, mut ei osunut:
Siis kaikkein honkaan-ampujien malja!

TRANIO.

Lucentio susikoiranaan mua käytti:
Se ajaa vain ja pyytää herralleen.

PETRUCHIO.

Osuva vertaus, vaikka koiramainen!

TRANIO.

Hyv' että itse ajoon ryhdyitte;
Tevana teille tenän tekee varmaan.

BAPTISTA.

Ohoo! Petruchio, se nuoli sattui.

LUCENTIO.

Suur' kiitos, Tranio, siitä letkauksesta!

HORTENSIO.

Se isku sattui. Tunnustakaa pois.

PETRUCHIO.

Se vähän liipaisi, sen tunnustan,
Mut minust' ohi lensi sutka teihin
Ja rammaks teki kummankin, sen takaan.

BAPTISTA.

Mut, toden tiestä, poikani Petruchio,
Pahimman torapussin sait kai sinä.

PETRUCHIO.

En, sanon minä. Vakuudeksi siitä
Jokainen pankoon sanan vaimolleen;
Se, jonka vaimo kuuliaisin on
Ja tulee heti, kun on sanan saanut,
Se voittaa vedon, jonka määräämme.

HORTENSIO.

Hyvä! Ja mitä pannaan vedoksi?

LUCENTIO.

Kakskymmen-kruunununen.

PETRUCHIO.

Kakskymmenkö?

Sen panen haukasta ja koirastani,
Mut vaimostani kymmenkertaisen.

LUCENTIO.

No, sata sitten!

HORTENSIO.

Hyvä!

PETRUCHIO.

Päätetty!

HORTENSIO.

Ken alkaa?

LUCENTIO.

Minä. — Mene, Biondello,
Ja kutsu tänne vaimoani.

BIONDELLO.

Heti.

(Menee.)

BAPTISTA.

Vetosi tasaamme: Bianca tulee.

LUCENTIO.

En tasan pane; kaikest' yksin vastaan.

(Biondello palaa.)

No, mitä?

BIONDELLO.

Rouva käskee sanomaan,
Ett' työssä on hän eikä nyt voi tulla.

PETRUCHIO.

Vai työssä; ei voi tulla! Sepä vastaus!

GREMIO.

Niin, varsin nöyrä. Suokoon Jumal', ettei
Pahempaa anna teidän vaimonne!

PETRUCHIO.

Parempaa toivon.

HORTENSIO.

Mene, Biondello,
Ja pyydä heti vaimoani tänne.

(Biondello menee.)

PETRUCHIO.

Ohoo, vai pyydä! Silloin varmaan tulee.

HORTENSIO.

Mut teidän vaimonne ei tule, pelkään,
Ei pyytämälläkään.

(Biondello palaa.)

No, miss' on rouva?

BIONDELLO.

Hän sanoo, että suottailette vain;
Ei mieli tulla, käskee teitä luokseen.

PETRUCHIO.

Pahempaa vain ja pahempaa! Ei mieli!
Oo, kurjaa, suututtavaa, inhottavaa! —

Sa, Grumio, mene puolisoni luo
Ja sano, että vaadin häntä tänne.

(Grumio menee.)

HORTENSIO.
Ma tiedän, mitä vastaa.

PETRUCHIO.
No?

HORTENSIO.
Ei tule.

PETRUCHIO.
Sen pahempi se mulle; sillä hyvä.

(Katariina tulee.)

BAPTISTA.
Mik' ihme! Tuossa tulee Katariina!

KATARIINA.
Mua haetitte; mitä halaatte?

PETRUCHIO.
Miss' sisaresi, ja Hortension vaimo?

KATARIINA.
Lekolla istuvat ja tarinoivat.

PETRUCHIO.
Tuo heidät tänne; ja jos eivät mieli,
Niin piiskall' aja miehiensä luo.
No, mene, laita heti heidät tänne!

(Katariina menee.)

LUCENTIO.
Tää ihme on, jos ihmeit' ollenkaan.

HORTENSIO.
Niin kyllä; mitä sitte tietäneekään!

PETRUCHIO.
Se tyyntä tietää, rauhaa, rakkautta,
Isännän arvoa ja käskyvaltaa,
Niin, kaikkea, mik' auvon tuo ja onnen.

BAPTISTA.
Petruchio hyvä, onnekses siis olkoon!
Sa vedon voitit; siihen lisään vielä
Kakskymmentuhantisen kruunua:
Uus tytär uudet saakoon myötäjäiset;
Ei sama ole hän, mik' oli ennen.

PETRUCHIO.
Paremmiin vielä tahdon vedon voittaa:
Viel' antakoon hän näytteit' alttiudestaan,
Tuost' äsken voittamastaan alttiudesta.

(Katariina palaa, mukanaan Bianca ja leskivaimo.)

Tuoss' ynseät hän puolisonne tuo:
Ne vanginnut on naisen puhelahja. —
Tuo tanusi ei sulle sovi, Katri;
Pois viskaa romu tuo ja jaloin polje!

(Katariina tekee niin.)

LESKI.
Oi, ettei huokailla mun ennen tarvis,
Kuin syypääks joudun moiseen hupsuuteen!

BIANCA.

Hyi! Mitä tyhmää nöyryyttä on tää?

LUCENTIO.

Josp' ois sun nöyryytesi yhtä tyhmää!
Sun nöyryytesi viisaus, Bianca,
Mult' äsken kiemas sata kruunua.

BIANCA.

Sin' olit narri, kun löit siitä veikkaa.

PETRUCHIO.

Katariina, minä vaadin, että kerrot
Tylyille noille naisille, mit' ovat
He velkaa herroilleen ja miehilleen.

LESKI.

Te pilkkaatte. Sen sinnekin ne saarnat!

PETRUCHIO.

Tee niinkuin sanon; hänest' alota.

LESKI.

Sit' ei hän tehdä saa.

PETRUCHIO.

Saa, sanon minä; — hänest' alota!

KATARIINA.

Hyi! Uhan rypyist' otsas silitä,
Äläkä silmäis vihan salamoilla
Sä loukkaa herraasi ja kuningastas.
Se ihanuutes syö kuin halla heinän,
Nimesi pilloo niinkuin myrsky kukan,
Eik' ole kaunist' eikä sopivaa.
Äkäinen vaimo on kuin riehka lähde,
Samea, ruma, synkkä, suloton;
Ei kukaan, vaikka janost' ihan kuivuis,
Halua siitä maistaa tilkkaakaan.
Mies vaimonsa on herra, elo, turva,
Pää, hallitsija; häntä huoltelee
Ja hänen elatustaan; antautuu
Tukalaan vaivaan merellä ja maalla,
Vilussa päivät valvoo, myrskyss' yöt,
Hän lämpimän kun kodin turvaa nauttii;
Ja muuta siit' ei pyydä palkakseen
Kuin hellyytt', auliutta, lemmekkyyttä, —
Niin suuren velan eteen turha maksu!
Mit' alamainen hallitsijalleen
On vaimo velvollinen puolisolleen:
Jos tyly on hän, ynsä, äksy, nuiva,
Ja miehen kohtu-vaatimust' ei nouda,
Hän eikö ole kapinoitsija
Ja rakkaan herrans' inha kavaltaja?
Häpeän rouvain tyhmyyttä: he sotaa
Vain tarjoovat, kun tulis rauhaa pyytää,
Ja valtaa tavoittavat, mahtia,
Kun pitäis totella ja palvella.
Niin hento miks on ruumiimme ja vieno,
Niin mailman telmännässä tarmoton?
Siks tietten, että moisell' olennolla
Sydänkin pitää vieno, hento olla.
Niin, niin, te ynseät ja heikot madot,
Mull' oli sydän jäykkä niinkuin teillä,
Miel' yhtä ylväs, suuremp' ehkä syy
Sanasta sana antaa, uhast' uhka;
Nyt näen, ett' aseemme on ruoko vain,
Ja mekin yhtä heikot; halu lähin
On sitä näyttää, mit' on meissä vähin.
Pois uhka, se ei auta milloinkaan!
Herranne jalan alle käsi vaan!
Ja näytteeks, herrani jos kärkee vielä,
Mun käteni ei palvelustaan kiellä.

PETRUCHIO.

Kas siinä vaimo! — Kati, anna suuta!

LUCENTIO.
Niin, vanha poika, ei nyt enää muuta.

VINCENTIO.
On hauska nähdä lasta taipuvaa.

LUCENTIO.
Mut paha nähdä naista raivoisaa.

PETRUCHIO.
Nyt maata, Katri! — Kolme meitä tässä
On sulhoa, mut kaks on melkeässä.
Hyv' yötä, herrat! (Lucentiolle) Valkeaiseen sinä
Kyll' osasit,^[16] mut vedon voitin minä.

(Petruchio ja Katarina menevät.)

HORTENSIO.
Kesytti äkäpussin, toden totta!

LUCENTIO.
Mut ihme, että meni vauriotta.

(Menevät.)

(Näyttämö muuttuu ja kuvaa samaa kapakkaa, missä Sukki alussa esiintyi. Kaksi palvelijaa tulee kantaen Sukkia, jolla nyt on omat vaatteet yllä. He laskevat hänet maahan. Kapakoitsija tulee.)

SUKKI (herää). Simon! Lisää viiniä!... Mitä? Kaikkiko komeljantit tiessään? Enkö siis olekaan mikään loordi?

KAPAKAN-EMÄNTÄ. Vai loordi! Lempo sinut periköön! — Aina sinä olet päissäsi, Sukki.

SUKKI. Kuka se? Krouvariko? Ah, minä olen nähnyt niin ihanaa unta, ettet sinä koskaan eläissäsi ole kuullut semmoisesta puhuttavankaan!

KAPAKAN-EMÄNTÄ. Hyvin mahdollista. Mutta parasta että korjaat luusi kotiin, sillä vaimosi sinua varmaankin nyt pelmuuttaa, kun olet täällä koko yön unia nähnyt.

SUKKI. Niinkö luulet? Nyt tiedän, kuinka äkäpussin kesytän. Siitä olen koko yön uneksinut, ja sinä olet minut herättänyt paraasta unesta, mitä ikänäni olen nähnyt. Mutta nyt menen kotiin vaimoni tykö, ja kesytän minäkin hänet, jos hän minua suututtaa.

(Menevät.)

SELITYKSIÄ:

- [1] *Richard valloittajan kanssa.* Sukki tarkoittaa tietysti Wilhelm valloittajaa.
- [2] *Paucas pallabris.* Väännetty espanjankielisestä lauseparresta: "pocas palabras" s.o. vähin sanoin.
- [3] *Pidä paikkas, Jeronimo!* Leikillinen viittaus muutamaan sananparreksi tulleeseen kohtaan eräässä senaikuisessa näytelmässä.
- [4] *Jos sanoo, että on* — Loordi ei voi häntä nimeltä nimittää, kun ei hänen nimeään tunne.
- [5] *Vain juhlasaatto, meitä tervehtivä.* Leikillinen viittaus niihin juhlamenoihin, joilla tervehdittiin kaupunkien läpi matkustavia ylhäisiä vieraita.
- [6] *Niin jolsa kuin Florentiuksen Oli avio.*
Ritari Florentius oli luvannut naida inhoittavan noidan, jos tämä auttaisi häntä selittämään erästä arvoitusta, josta hänen henkensä riippui.
- [7] *Manalasi apinoita taluttaa.* Tämän rangaistuksen saivat, kansantarun mukaan, kuoltuaan vanhat piiat, jotka lapsia inhosivat.
- [8] *Nämä latinan ja kreikan kirjat.* Kuningatar Elisabetin aikana naisetkin Englannissa lukivat latinaa ja kreikkaa.
- [9] *Kukonharja.* Tarkoittaa narrinlakkia, jonka töyhtönä oli kukonharja.
- [10] *Hän huutaa viiniä.* Oli vanha tapa Englannissa tarjota kirkossa heti vihkimisen jälkeen leipää ja viiniä. Tavallista oli myöskin, että vihkiäisten jälkeen ylkä suuteli morsianta.
- [11] *Vettä vain älä siihen vala.* Viittaus vanhaan kansanlauluun, jossa sanotaan:
Skotland palaa, Skotland palaa.
Tulta, tulta, tulta, tulta!
Lisää täytyy vettä valaa.

- [12] *Onko kaislat lattialla.* Sh:n aikana ylhäistenkin kodeissa levitettiin kaisloja permannolle.
- [13] *Peseydy, Katiseni.* Ennen syöntiä oli kädet pestävä, koska siihen aikaan käytettiin sormia kahvelin asemesta.
- [14] *Näin vaimon tappaa hellyydellä voi.* Viittaus Heywoodin näytelmään: "A woman killed with kindness."
- [15] *Lucentio menee,* mutta Tranion viittauksesta piiloutuu, kunnes toiset ovat poistuneet, ja tulee sitte jälleen esiin jatkamaan keskustelua Biondellon kanssa.
- [16] *Valkeaiseen sinä
Kyll' osasit.*
- Viittaus Biancan nimeen. Englannissa on ampumataulun keskus valkea.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK KUINKA ÄKÄPUSSI KESYTETÄÄN ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase "Project Gutenberg"), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. "Project Gutenberg" is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation ("the Foundation" or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with

this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other

copies of Project Gutenberg™ works.

- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.